

Studijní a vědecká
knihovna
v Hradci Králové

Výroční zpráva

**o výkonu regionálních funkcí v knihovnách
Královéhradeckého kraje**

v roce 2017

Zprávu předkládají:

Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové
a knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí
v Královéhradeckém kraji

Hradec Králové, 15. února 2018

Obsah

Krajský systém knihoven a služby poskytované v rámci regionálních funkcí	3
Analýza regionálních funkcí v roce 2017	6
Hodnocení výkonů a financování regionálních funkcí dle jednotlivých oblastí	
Krajská knihovna – Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové	10
Pověřená knihovna pro oblast Hradec Králové – Knihovna města Hradce Králové	14
Pověřená knihovna pro oblast Jičín – Knihovna V. Čtvrťka v Jičíně	19
Pověřená knihovna pro oblast Náchod – Městská knihovna Náchod	25
Pověřená knihovna pro oblast Rychnov n. Kn. – Kostelec n. Or. – Městská knihovna Kostelec n. Or.	30
Pověřená knihovna pro oblast Rychnov n. Kn. – Dobruška, Rychnov n. Kn. – Městská knihovna Rychnov n. Kn.	32
Pověřená knihovna pro oblast Trutnov – Městská knihovna s regionálními funkcemi v Trutnově	37
Statistické výkazy výkonů a financování regionálních funkcí za rok 2017	41

Krajský systém knihoven

Program regionálních funkcí

Podpora krajského systému knihoven a pomoc větších knihoven menším byla již patnáctým rokem realizována podle celostátních pravidel pro výkon regionálních funkcí knihoven. Priority a cíle knihovnických služeb pro rok 2017 vycházely z Koncepce rozvoje knihoven Královéhradeckého kraje na období 2014–2018 a konkrétní podmínky poskytování regionálních služeb byly sjednány ve smlouvách o přenesení regionálních funkcí mezi krajskou knihovnou a pověřenými knihovnami. Poskytovatelem služeb je Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové v pozici krajské knihovny a 6 pověřených knihoven v oblastech Hradec Králové, Jičín, Náchod, Kostelec nad Orlicí, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov. V oblasti Jičín a Trutnov jsou regionální funkce centralizovány do pověřené knihovny. V ostatních oblastech funguje střediskový systém a výkonu regionálních služeb se účastní i městské knihovny. Příjemci regionálních služeb jsou knihovny zřizované městy a obcemi, pobočky knihoven v přidružených obcích a knihovny specializované.

Síť knihoven Královéhradeckého kraje v roce 2017

Síť knihoven	Obsluhované knihovny	Pověřené knihovny	Profesionální knihovny	Neprofesionální knihovny	Samostatně evidované pobočky	Knihovny specializované
Krajská knihovna	6	6				
Hradec Králové	96		7	85	4	0
Jičín	77		12	61	3	1
Náchod	81		10	59	11	1
Kostelec n. Or.	27		3	19	5	0
Rychnov n. Kn.	54		4	48	2	0
Trutnov	50		8	41	1	0
Kraj celkem	391	6	44	313	26	2

Oblast	Počet obsluhovaných knihoven a poboček zřizovaných městy a obcemi celkem
Hradec Králové	96
Jičín	76
Náchod	80
Kostelec n. Or.	27
Rychnov n. Kn.	54
Trutnov	50
Kraj celkem	383

Oblast	Počet středisek	
	Pověřená knihovna	Městské knihovny
Hradec Králové	1	5
Jičín	0	0
Náchod	1	4
Kostelec n. Or.	1	1
Rychnov n. Kn.	1	3
Trutnov	0	0
Kraj celkem	4	13

Rozdělení regionů pro poskytování regionálních služeb zůstalo bez změn. Síť vesnických knihoven zapojených do krajského systému vykazuje pohyb vzhledem k momentálním personálním podmínkám nebo prostorovému vybavení; z těchto důvodů je pozastavena činnost například u Místní knihovny Jeřice, Semínova Lhota a Zboží v okrese Jičín a u Obecní knihovny Hynčice v okrese Náchod. Ale například u Místní knihovny Cerekvice v okrese Jičín, kde byla v předešlém období činnost pozastavena, již došlo k oživení činnosti. Zrušena byla Obecní

knihovna v Rozběřicích (okr. Hradec Králové). Na Jičínsku projevila nově zájem o regionální služby Knihovna Regionálního muzea a galerie v Jičíně, ale celkově počet specializovaných knihoven zapojených do regionálních funkcí opět poklesl. Tyto knihovny neměly zájem o uzavření smlouvy, odborná pomoc je jim poskytována na vyžádání.

Finanční zajištění regionálních funkcí

Usnesením č. ZK/3/121/2017 Zastupitelstva Královéhradeckého kraje ze dne 6. 2. 2017, usnesením č. ZK/5/259/2017 Zastupitelstva Královéhradeckého kraje ze dne 24. 4. 2017 a usnesením č. ZK/7/422/2017 Zastupitelstva Královéhradeckého kraje ze dne 11. 9. 2017 byl výkon regionálních funkcí v Královéhradeckém kraji pro rok 2017 finančně zajištěn z rozpočtu Královéhradeckého kraje v celkové částce 7 951 000 Kč. Krajská knihovna vyčlenila ze svého rozpočtu na metodické funkce vůči knihovnám regionu částku 1 281 926,40 Kč. Zřizovatelé knihoven přispěli na základě dotačních nebo darovacích smluv částkou 1 386 118 Kč na nákup výměnných fondů.

Pracovníci zajišťující regionální služby v roce 2017

Počet obsluhovaných knihoven na 1 pracovní úvazek (přepočtený ukazatel)	
Oblast	2017
Hradec Králové	34,3
Jičín	29,6
Náchod	29,5
Kostelec n. Or.	27,0
Rychnov n. Kn.	27,0
Trutnov	29,4
Krajský průměr	29,5

Počet pracovníků v pověřených knihovnách, jejichž mzdy jsou financovány z dotace na regionální funkce, vykazuje navýšení o 0,5 úvazku, o který se dělí oblasti Kostelec nad Orlicí a Rychnov nad Kněžnou. V krajské knihovně bylo z rozpočtu opět financováno 2,437 úvazku.

Na 1 metodika pověřené knihovny připadalo v průměru 29,5 knihoven, situace se zlepšila v oblastech rychnovského okresu. Rozdíly v jednotlivých okresech souvisejí též se zapojením pracovníků střediskových knihoven do realizace služeb.

Služby poskytované v rámci regionálních funkcí

A) Základem spolupráce mezi knihovnami byly regionální služby definované dle standardu:

- odborné poradenství (konzultační činnost, metodické návštěvy), plány, rozborů,
- statistika a hodnocení činnosti knihoven,
- vzdělávání knihovníků, semináře, porady,
- tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce, správa, revize a aktualizace,
- pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů,
- servis automatizovaného knihovního systému využívaného pro výkon regionálních funkcí,
- další nezbytné činnosti, které vedou k rozvoji knihoven.

B) Krajská knihovna po dohodě s pověřenými knihovnami doplnila výčet o trvalé úkoly:

1. Pokračovat v systému získávání finančních prostředků na nákup výměnných fondů formou dotací nebo darů od zřizovatelů obsluhovaných knihoven. Zajistit uzavření smluv a účtování dotace podle platných předpisů, sledovat plnění smluv. Systém podpory regionálních funkcí zhodnotit ve výroční zprávě a připravit pokračování systému v následujícím roce.
2. Společně s krajskou knihovnou a ostatními pověřenými knihovnami realizovat úkoly stanovené v Koncepti rozvoje veřejných knihoven Královéhradeckého kraje na léta 2014–2018 s výhledem do roku 2020, včetně regionální propagační kampaně.
3. Na webové stránce pověřené knihovny v oddíle Pro knihovny prezentovat informace a materiály pro obsluhované knihovny a jejich zřizovatele.
4. Sledovat plnění standardu VKIS v knihovnách své působnosti, analyzovat a vyhodnocovat výsledky. Podporovat kompetence knihovníků obsluhovaných knihoven v oblasti hodnocení výkonů vlastní knihovny a realizace průzkumů spokojenosti uživatelů.
5. Revize výměnného knihovního fondu provádět v souladu se zákonem č. 257/2001 Sb. (knihovní zákon) a navazujícími předpisy, jež platí pro evidenci a revizi knihovních fondů. Zprávu o výsledku revize přiložit v daném roce k výroční zprávě o výkonu regionálních funkcí.
6. Spolupracovat s komisí soutěže Vesnice roku. Poskytovat komisi informace o knihovnách přihlášených do soutěže o titul krajská knihovna roku, aktivně nabízet přihlášeným knihovnám metodickou a praktickou pomoc při přípravě na soutěž.

C) Aktuální úkoly pro rok 2017:

1. Zabezpečit 1x ročně aktualizaci a kontrolu Celostátního adresáře knihoven za svoji obsluhovanou oblast dle celokrajsky dohodnuté metodiky, odkaz na centrální adresář umístit na webu pověřené knihovny v oddíle Pro knihovny.
2. Připravit nominace na udělení titulu knihovnice/knihovník Královéhradeckého kraje roku 2017 za svoji obsluhovanou oblast. Informace zpracovat v rozsahu daném krajskou knihovnou a s ohledem na potřeby celostátního Slovníku českých knihovníků.
3. Nabízet metodickou i praktickou pomoc s cílem podpořit zavedení nových katalogizačních pravidel RDA ve všech profesionalizovaných knihovnách oblasti.
4. V pověřené knihovně analyzovat výměnný fond z hlediska parametrů standardu pro dobrý fond (metodický pokyn Min. kultury pro vymezení Standardu doplňování a aktualizace knihovního fondu) a provést jeho aktualizaci s cílem dosáhnout v následujících letech v něm uvedených parametrů. V rámci regionálních služeb nabízet metodickou i praktickou pomoc obsluhovaným knihovnám s cílem podpořit aktualizace fondů ve všech obsluhovaných knihovnách.
5. Seznamovat knihovny s novinkami v oboru, zejména s celostátní koncepcí knihoven na léta 2017–2020 (<http://ukr.knihovna.cz/koncepce-rozvoje-knihoven-cr-na-leta-2017-2020/>), koncepcí celoživotního vzdělávání knihovníků a Centrálním portálem knihoven (<https://www.knihovny.cz/>).
6. Zabezpečit vyplnění dotazníků průzkumu věkové, vzdělanostní a mzdové struktury pracovníků knihoven za svoji obsluhovanou oblast.

Analýza regionálních funkcí v roce 2017

Komentář ke krajskému sumáři výkonů regionálních funkcí

Realizace regionálních funkcí čili pomoc větších knihoven menším otvírá cestu k efektivním knihovnickým službám, poskytuje úspory a v mnoha případech je základní podmínkou při udržení existence vesnické knihovny. Bez výměnných souborů a odborné pomoci ze strany větších knihoven by tyto knihovny stagnovaly i tam, kde mají občané o knihovnické služby zájem.

Nákup výměnných fondů

Příspěvky obcí na nákup výměnných fondů	
Oblast	% přispívajících obcí
Hradec Králové	74 %
Jičín	90 %
Náchod	86 %
Kostelec n. Or.*	5 %
Rychnov n. Kn.	65 %
Trutnov	90 %
Krajský průměr	76 %
* V oblasti Kostelec nad Orlicí převažuje nákup do vlastních fondů obcí, pověřená knihovna zajišťuje z dotace na reg. funkce zpracování tohoto knihovního fondu.	

Práce s výměnnými soubory je nejvíce oceňovanou částí systému regionálních služeb. Zřizovatelé v roce 2017 již pátým rokem přispívali na nákup výměnných fondů. Sdružování peněz na doplňování výměnných fondů se zúčastnilo 76 % obsluhovaných obcí, celkem se jedná o příspěvek 1 386 118 Kč. I když je to příspěvek o 41 596 Kč nižší než v předešlém roce, stále pokrývá 44 % nákladů na pořízení výměnných fondů. V průměru na obyvatele malých obcí Královéhradeckého kraje se jedná o částku 9,40 Kč na 1 obyvatele.

Hodnota nákupu výměnných fondů byla celkem 3 132 054 Kč. Částka na nákup je oproti předešlému roku vyšší o 488 625 Kč. Z dotace na regionální funkce bylo vydáno 1 745 936 Kč, což je 22 % dotace.

Celkový přírůstek výměnného fondu kraje byl 16 103 k. j., což je o 15 % více než v předešlém roce. Nákupy novin byly realizovány s využitím slev a hromadných nákupů, proto průměrná cena 1 dokumentu opět nepřesáhla 200 Kč. Zdrojem doplňování jsou i dary od čtenářů. Obnova výměnného fondu se zvýšila na 4,5 % (v minulém roce 3,6 %), ale nedosáhla doporučeného standardu 7 %. Úbytek výměnného fondu byl o polovinu nižší než přírůstek, což zatím nesignalizuje zvýšenou aktivitu při aktualizacích těchto fondů.

Standard pro dobrý knihovní fond

Zásady pro budování knihovních fondů se od roku 2017 sledují podle Standardu pro dobrý knihovní fond (metodický pokyn Min. kultury ČR). Analýza ukazuje, že vesnické knihovny mají na regálech v průměru 4 k. j. na 1 obyvatele (standard doporučuje 3 k. j. na 1 obyvatele), ale tyto knihovní jednotky se málo půjčují. Průměrná hodnota obrátu fondu

(vypočítaná z celé nabídky fondu včetně výměnných fondů) je u neprofesionálních knihoven Královéhradeckého kraje 0,5. V tomto směru standard doporučuje optimální hodnotu obratu 2–3. Nižší hodnota signalizuje, že se část knihovních fondů nevyužívá, neodpovídá svým složením či stářím poptávce a doporučuje se aktualizace. Revize kmenových fondů zpravidla spojené i s aktualizací kmenových fondů proběhly v 18 % knihoven.

Cirkulace výměnných fondů

Cirkulaci výměnných fondů využilo v roce 2017 více než 92 % vesnických knihoven a poboček. Řada těchto knihoven vůbec nebuduje vlastní fondy a výměnné fondy jsou pro ně jediným zdrojem dokumentů. Objem dokumentů nabídnutých k prvnímu půjčení činil 233 k. j. na 1 knihovnu využívající cirkulaci. Ve všech oblastech tak byl překročen standard, který doporučuje minimum 120 k. j. pro jednu knihovnu.

	Knihovny obslužené výměnnými fondy	Výměnné fondy poskytnuté v roce 2017 celkem		z toho			
				první půjčení dokumentů		prolongace	
		soubory	svazky	soubory	svazky	soubory	svazky
Hradec Králové	86	411	24 609	411	24 609	0	0
Jičín	62	468	33 709	157	14 679	311	19 030
Náchod	59	1 228	73 824	183	11 097	1 045	62 727
Kostelec n. Or.	18	68	4 050	39	2 910	29	1 140
Rychnov n. Kn.	54	247	14 834	130	7 709	117	7 125
Trutnov	32	686	41 163	187	11 705	499	29 458
Kraj celkem	311	3 108	192 189	1 107	72 709	2 001	119 480

Využití výměnných fondů, které již prošly všemi obsluhovanými knihovnami obvodu, se řeší nabídkou prolongací. Počet k. j., u kterých se uplatňují prolongace, byl srovnatelný s minulým rokem. Za rok 2017 bylo do knihoven poskytnuto 72 709 k. j. k prvnímu půjčení (tyto hodnoty jsou uvedeny ve výkaze výkonů) a u dalších 119 480 k. j. bylo během roku provedeno prodloužení. Objem prolongací v obsluhovaných knihovnách se liší podle systému distribuce souborů. Zájem o opakované prolongace mají zejména knihovny bez vlastního nákupu, kterým chybí základní fond. Některé pověřené a střediskové knihovny nabízejí prolongace i s ohledem na kapacitu svých depozitářů.

Odborné poradenství

Kvalita knihovnických služeb na vesnicích úzce souvisí s personálním obsazením funkce knihovníka. V obcích, kde se nenajde zájemce o tuto práci, může dojít až k dočasnému uzavření knihovny – např. v okrese Jičín byly v roce 2017 v této situaci knihovny Jeřice, Semínova Lhota, Zboží. Naopak přestěhování knihovny do nových nebo rekonstruovaných prostor přináší oživení činnosti a zájem veřejnosti – například opět v okrese Jičín v obcích Trtěnice, Úlibice, Sběj.

Častými tématy konzultací byly v roce 2017 regionální automatizované systémy, podávání žádostí o granty, revize a aktualizace fondů. Metodičky průběžně sledovaly personální a materiální situaci v jednotlivých knihovnách, staraly se o zaškolování nových knihovníků, pomáhaly s budováním webů knihoven, informovaly zřizovatele o potřebách i výsledcích práce knihoven. Stále narůstá počet žádostí o kratší odborné informace vyřízené telefonem nebo e-mailem, které se ale ve výkazech nesledují. Automatizace knihovny nebo přechod na jiný automatizovaný systém přináší zvýšený objem práce metodiček věnovaný jedné knihovně; v roce 2017 byla například příjemcem takové pomoci Místní knihovna Častolovice v oblasti Kostelec nad Orlicí. Poradenskou službu formou konzultací nebo metodických návštěv si od pověřených knihoven vyžádalo 91 % obsluhovaných knihoven, do poradenské služby se také zapojuje krajská knihovna. Celkový rozsah poradenské služby zůstal na úrovni předešlého roku: počet metodických cest limituje dopravní obslužnost a s tím spojené výdaje na dopravu.

Oblast Pověřená knihovna	Metodické návštěvy 2017	Návštěvy na 1 obsluh. knihovnu*	Konzultace 2017	Konzultace na 1 obsluh. knihovnu
Hradec Králové	247	2,6	431	4,5
Jičín	107	1,4	459	6,0
Náchod	249	3,1	83	1,0
Kostelec n. Or.	21	0,8	93	3,4
Rychnov n. Kn.	54	1,0	234	4,3
Trutnov	54	1,1	294	5,9
Celkem	732	1,9	1 594	4,1

* Indikátor standardu regionálních funkcí k metodickým návštěvám: 2 metodické návštěvy ročně v každé knihovně.

Vzdělávání knihovníků

V nabídce odborného vzdělávání pro knihovníky bylo 85 akcí, z toho 52 % bylo finančně podpořeno z dotace na regionální funkce, část akcí uskutečněných v krajské knihovně byla podpořena grantem VISK 2. Nabídku vzdělávání v pověřených knihovnách využilo 42 % obsluhovaných knihoven, o vzdělávání v krajské knihovně mělo zájem 14 % knihoven.

Krajská knihovna zorganizovala základní knihovnický kurz, školení k odborné knihovnické problematice (portál Knihovny.cz, pravidla RDA, knihovnická statistika) a kurzy k práci s informačními technologiemi, semináře z oblasti komunikace, psychologie a pedagogiky, stálý zájem je o literární přednášky. Královéhradecká knihovnická konference se věnovala tématu digitalizace v knihovnách.

Z akcí zorganizovaných v pověřených knihovnách měly dobrý ohlas například praktické semináře Jak na besedu v Knihovně města Hradce Králové a tato knihovna také pravidelně svolává celookresní setkání neprofesionálních knihovníků. Knihovna V. Čtvrťka v Jičíně připravila Knihovnickou dílnu pro pracovníky dětských oddělení a dva zájezdy s knihovnickou tematikou. V náchodském okrese si získalo oblibu inspirační setkání knihovníků s názvem Jde to i jinak. Vzdělávání na téma Jak více zviditelnit knihovnu se uskutečnilo na Rychnovsku a na Trutnovsku se věnovali elektronickým službám a webům.

Publikační činnost a weby Pro knihovny

Krajská knihovna vydávala tištěný knihovnický časopis U nás, který odebírají všechny knihovny kraje. Časopis U nás propagoval příklady dobré praxe v rubrice Šumné knihovny, pokračovaly rubriky zaměřené na informovanost o dění v knihovnictví a přibyly rubriky zaměřené na knihovnickou historii. Rubrika Naše téma byla po celý rok věnována digitalizaci. Jako volná příloha zpravodaje byla formou elektronické knihy zpřístupněna publikace Veřejné knihovny Královéhradeckého kraje v roce 2016.

Vyšší objem práce byl odveden při publikování na webech Pro knihovny a sociálních sítích. Weby Pro knihovny mají funkci informační (zveřejňování aktuálních zpráv, pozvánek na vzdělávací akce) i funkci propagační (fotodokumentace z exkurzí, zhodnocení výkonů za uplynulý rok). Mohou obsahovat přístup do celookresních automatizovaných systémů, ke stažení jsou připraveny prezentace, formuláře a aktivní odkazy na jiné weby. Rozsah a aktuálnost webu souvisí s dostupným technickým i personálním vybavením v pověřené knihovně.

Hodnocení a propagace knihoven

Zpracování výročních zpráv, statistických výkazů, vyhodnocení standardu VKIS za rok 2016 a odeslání dat do projektu Benchmarking knihoven se řídilo celostátními metodikou. Souhrn výstupů z této činnosti byl publikován ve statistické ročence. Pověřené knihovny využívají statistiky pro hodnocení knihoven, propagují dobré výsledky na webu.

K propagaci knihovnických služeb přispívá oceňování knihoven. V rámci spolupráce s komisí soutěže Vesnice roku byly připraveny analýzy činnosti soutěžících knihoven a nabízena metodická pomoc při přípravě na soutěž. V roce 2017 soutěžilo o titul knihovna roku Královéhradeckého kraje 12 knihoven, vítězem se stala Knihovna městyse Nový Hrádek z okresu Náchod. V roce 2017 proběhlo též vyhodnocení celostátní soutěže Kamarádka knihovna. Z našeho kraje získala nejlepší ocenění Knihovna města Hradce Králové a na dalších předních pozicích se umístily knihovny z Jičína, Dvora Králové nad Labem, Nové Paky, Rтынě v Podkrkonoší a Batňovic (okr. Trutnov).

V krajské knihovně se uskutečnil slavnostní knihovnický večer spojený s 9. ročníkem udělení titulů knihovník/knihovnice roku Královéhradeckého kraje. Regionální knihovnické setkání spojené s předáním titulu knihovna Jičína se již potřetí uskutečnilo v okrese Jičín.

Úvod a analýzu ke krajskému sumáři výkonů reg. funkcí zpracovala:

Bc. Eva Semrádová, oddělení služeb knihovnám SVK HK

Dne 7. 2. 2017

Krajská knihovna: Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové

Výchozí zajištění regionálních funkcí v roce 2017 v krajské knihovně

Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové v roce 2017 vykonávala regionální funkce podle § 11 zákona č. 257/2011 Sb. (knihovní zákon), dále se řídila metodickými pokyny Ministerstva kultury a také platnými koncepcemi knihovnictví. Tyto služby byly hrazeny z rozpočtu krajské knihovny.

Při výkonu metodických služeb poskytovaných knihovnám kraje spolupracovala krajská knihovna se šesti pověřenými knihovnami, které zajišťovaly služby pro své oblasti s využitím dotace Královéhradeckého kraje na regionální funkce knihoven. Výkon regionálních funkcí v pověřených knihovnách byl finančně zajištěn z rozpočtu Královéhradeckého kraje na základě uzavřených smluv o přenesení výkonu regionálních funkcí. Došlo také k uzavření dodatků souvisejících s 4% a 9,4% zákonným zvýšením platů zaměstnanců veřejného sektoru.

Sít' obsluhovaných knihoven a pracovníci zajišťující regionální služby

Výkon regionálních funkcí se soustředí na veřejné knihovny evidované na Ministerstva kultury ČR. Studijní a vědecká knihovna okrajově poskytuje služby také specializovaným knihovnám. Pozn. k výkazu: počet obsluhovaných knihoven (ř. 4) je dle metodických pokynů vykazován (kvůli zabránění duplicity údajů) pouze počtem pověřených knihoven, ale příjemcem služeb byly i další veřejné knihovny evidované v registru Ministerstva kultury ČR a spadající do Královéhradeckého kraje.

Výkon regionálních funkcí ve Studijní a vědecké knihovně zajišťovalo oddělení služeb knihovnám. Celkový úvazek v krajské knihovně na zajištění regionálních funkcí, včetně řízení, PR a správy ekonomických agend, se stabilizoval na 2,437.

Hodnocení jednotlivých regionálních funkcí dle standardů

2.1. Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy

Poradenská činnost a konzultace byly realizovány na vyžádání. V roce 2017 bylo oddělením poskytnuto celkem 32 konzultací (z toho 6 mimo kraj). Témata konzultací se týkala např. výročních zpráv RF, výkazů KULT, dodatků smluv RF, problematiky personálního zabezpečení v knihovnách, citování a publikační činnosti, zpravodaje U nás, Centrálního adresáře knihoven, automatizovaných knihovních systémů apod. Pozn. k výkazu: počet konzultací (ř. 7) trvale klesá; je to dáno tím, že konzultace jsou počítány od doby 30 minut a výše. Vyřízení odpovědí na většinu dotazů je realizováno pomocí e-mailu nebo telefonu a trvá kratší dobu nežli půl hodiny. Kratší dotazy se neevidují a nejsou vykazovány ve statistikách. V roce 2017 se uskutečnily 4 metodické návštěvy (spojené s účastí na poradě profesionálních knihoven v okresech Jičín, Hradec Králové a Náchod).

Součástí poradenské a konzultační činnosti pro knihovny v Královéhradeckém kraji bylo rovněž vydávání zpravodaje U nás. V roce 2017 byla vydána 4 čísla krajského informačního časopisu. Statistická ročenka hodnotící činnost knihoven v kraji za uplynulý rok byla nazvána Veřejné knihovny Královéhradeckého kraje v roce 2016 a poprvé vydána ve formě e-knihy (současně se zpravodajem U nás 3/2017). Do knihoven v kraji byly kromě tištěných čísel

zpravodajů distribuovány také různé typy publikací (propagační materiály, důležité koncepční a metodické brožury apod.). O novinkách v oboru byli knihovníci také průběžně informováni na webu SVK HK v oddíle Pro knihovny.

Do ostatní metodické pomoci lze započítat i zapojení do celostátního průzkumu věkové, vzdělanostní a mzdové struktury pracovníků knihoven a zajištění zpracování údajů za SVK HK. Oddělení také samozřejmě v této problematice metodicky podpořilo ostatní knihovny v kraji. Oddělení služeb knihovnám se dál zapojilo do připomínkování podoby celostátního průzkumu metodického centra pro výstavbu a rekonstrukci knihoven a návrhu novelizace NV č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě pro pozici knihovník-metodik. V rámci pracovní skupiny se oddělení podílelo i na přípravě návrhu metodické příručky Ministerstva kultury, která by měla upřesnit činnosti uvedené v katalogu prací pro tuto pozici.

2.2. Plány, rozbor, statistika knihovnických činností

Proběhlo zpracování ročních výkazů KULT za Královéhradecký kraj v termínech daných zákonem o státní statistické službě. K tomu byl dále sestaven soupis publikační činnosti knihoven a provedeny opravy ve sběrné databázi NIPOS.

Ve spolupráci s pověřenými knihovnami byla sestavena krajská výroční zpráva o regionálních funkcích za rok 2016 včetně výkazu výkonů a financování regionálních funkcí za kraj a SVK HK. K problematice výkaznictví KULT a krajské výroční zprávy o regionálních funkcích byla připravena metodika, zajištěna průběžná poradenská činnost, zpracování souvisejících souborů, analýz a publikování výsledků. Výsledky a trendy v regionálních funkcích byly prezentovány na poradě ředitelky a metodiček pověřených knihoven a krajská zpráva byla vystavena na webu Pro knihovny.

V rámci rozborové činnosti bylo zpracováno vyhodnocení výkonů a vybavení knihoven v rámci regionu podle ustanovení standardu VKIS a analýza výkonů knihoven pomocí benchmarkingu. Vyhodnoceny byly také parametry dané krajskou koncepcí veřejných knihoven na léta 2014–2018 a nově i parametry z připravovaného Standardu pro dobrý fond. Na vyžádání byla zpracována analýza výsledků krajských knihoven v benchmarkingu a porovnána jejich data. Byly zpracovány údaje o SVK HK pro benchmarking knihoven, výkaz KULT, výpočty pro rozbor činnosti a výroční zprávu SVK HK.

Pro komisi soutěže Vesnice roku ve spolupráci s metodičkami pověřených knihoven byla zpracována charakteristika 12 přihlášených knihoven a analýza jejich činnosti. Vzhledem k tomu, že se do soutěže Knihovna roku přihlásila mimo soutěž Vesnice roku jedna z obcí v Královéhradeckém kraji, byla pro potřeby komise celostátní soutěže zpracována další srovnávací analýza. Zástupkyně oddělení byla také přítomna při návštěvě komise Knihovny roku v Novém Hrádku a na slavnostním vyhlášení titulu v NK ČR.

Součástí hodnocení knihoven je i realizace slavnostního setkání, při němž jsou pravidelně udělovány tituly krajský knihovník/knihovnice roku. Dne 18. 10. 2017 proběhl již 9. ročník této akce. Ocenění získali 4 nominované knihovnice (J. Bittnerová, Vysokov; H. Holanová, Chlumec nad Cidlinou; J. Perná, Mladějov; L. Vejvodová, Nepolisy) a 1 knihovník (J. Meier, Broumov). Údaje o oceněných byly zpracovány pro potřebu zařazení osobností do Slovníku českých

knihovníků. Zároveň bylo dokončeno uložení údajů o nositelích titulu zpětně za léta 2009–2016.

2.3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové uspořádala pro knihovníky v roce 2017 celkem 28 vzdělávacích akcí v rozsahu 114 hodin. Školení se zúčastnilo 517 účastníků (započítáni i pracovníci SVK HK) a obslouženo bylo 53 knihoven v kraji. (Při vykazování vzdělávacích akcí je postupováno dle aktuálních metodických pokynů – nově je vykazována každá akce vzdělávacího cyklu zvlášť, stejně tak jsou pokaždé znovu započítáni její účastníci.) Ačkoliv byly akce primárně určeny pro knihovníky z Královéhradeckého kraje, volné kapacity výukových prostor využili také knihovníci z jiných krajů (nezapočítáni do celkového čísla; jednalo se o 53 účastníků).

V rámci regionálních funkcí proběhlo 17 vzdělávacích akcí v rozsahu 70 hodin, kterých se zúčastnilo 269 knihovníků z kraje. Byly to tyto akce:

- Kreativní informační lekce,
- Portál Knihovny.cz,
- Psychologie jednání s agresivním jedincem,
- Pedagog v knihovně – knihovník pedagogem?: cesta k cílové skupině dětí, dospělých i seniorů (2 výukové dny),
- Praktický seminář k pravidlům RDA,
- Základní knihovnický kurz (6 výukových dnů),
- Sté výročí republiky a jak s ním naložit,
- Přednáška o severské literatuře,
- Školení ke statistickému výkaznictví pro profesionální knihovny,
- Stereotypy v komunikaci a jak předcházet problémovým situacím s uživateli,
- Královéhradecká knihovnická konference.

Dále byla pro knihovníky zorganizována školení, jež byla hrazena z dotačního podprogramu VISK 2 (Mimoškolní vzdělávání knihovníků). Jednalo se o 11 kurzů v rozsahu 45 hodin, které se zaměřily na rozvoj počítačové a informační gramotnosti. Kurzů se zúčastnilo 62 knihovníků a byli proškoleni v některé z následujících oblastí:

- Spolupráce a výměna informací na internetu,
- Sociální sítě pro pokročilé,
- Základy práce s digitální fotografií,
- MS PowerPoint pro pokročilé,
- Základy práce s digitální knihovnou,
- Tvorba plakátů s použitím infografiky,
- Práce s digitální knihovnou pro pracovníky rešeršních a informačních služeb,
- Pokročilé úpravy fotografií a animace v programu Gimp,
- Informace státní a veřejné správy na internetu,
- Excel pro mírně pokročilé,
- Bezpečné používání IT.

Odborně a organizačně bylo připraveno 8 koordinačních porad, kterých se účastnilo 80 účastníků:

- 2 porady ředitelek pověřených knihoven,
- 2 porady metodiček pověřených knihoven,
- 4 jednání redakční rady knihovnicko-informačního zpravodaje U nás.

Nad rámec činností vyplývajících ze standardů regionálních funkcí vyhlásila krajská knihovna na rok 2017 pro knihovny Královéhradeckého kraje kampaň zaměřenou na téma digitalizace v knihovnách, jejímž cílem bylo přiblížit nejen knihovníkům, ale i veřejnosti jednu z nejlépe se rozvíjejících oblastí současného knihovnictví. V rámci těchto snah byla podniknuta řada aktivit. Za zmínku určitě stojí nabídka speciálních exkurzí s názvem Zkus si zdigitalizovat knihu!, které oddělení digitalizace SVK HK realizovalo jak pro zájemce z řad veřejnosti, tak samozřejmě pro knihovníky. Téma roční knihovnické kampaně vycházelo z krajské koncepce rozvoje veřejných knihoven na léta 2014–2018 a bylo opatřeno jednotným logem a mottem. V SVK HK a částečně i v dalších knihovnách kraje probíhalo testování pracovní pozice katalogizátor v rámci projektu Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR „Společným postupem sociálních partnerů k přípravě odvětví na změny důchodového systému“. OSK testování organizačně zajišťovalo. Odborné veřejnosti byly rovněž poskytovány exkurze. V roce 2017 proběhlo na vyžádání 6 exkurzí, kterých se účastnilo 122 (převážně zahraničních) zájemců.

Finanční zajištění regionálních funkcí

Výkon regionálních funkcí byl v krajské knihovně financován z rozpočtu knihovny. Originály účetních dokladů jsou k nahlédnutí ve Studijní a vědecké knihovně v Hradci Králové.

Závěr

Česká republika má nejhustší síť knihoven z celé Evropské unie. Veřejnosti v České republice slouží systém okolo 6 000 knihoven (na 10 000 obyvatel ČR připadá 5,1 knihovny, průměr EU je 1,3 knihovny). V Královéhradeckém kraji působí téměř 450 knihoven a jejich poboček, z toho se přibližně 60 % knihoven nachází v obcích do 500 obyvatel. Mnoho těchto malých knihoven nemá dostatečné finanční podmínky, aby mohly poskytovat kvalitní služby odpovídající aktuálním trendům a požadavkům uživatelů. Významnou podporu v tomto směru představuje systém regionálních funkcí, který napomáhá činnosti knihoven v kraji a umožňuje jim poskytovat kvalitnější služby bez ohledu na velikost obce či města, ve kterém se nacházejí. Odborná pomoc menším knihovnám v kraji spočívá v posilování vzájemně prospěšné spolupráce, sdílení činností a také v soustavném zvyšování odborné úrovně pracovníků knihoven. Nejvíce ceněnou složkou systému regionálních funkcí jsou výměnné fondy, na jejichž dodávkách je řada knihoven zcela závislá. Na doplňování výměnného fondu se podílí mnoho obcí v kraji, které přispívají na nákup. Některé z obcí takto přispívají každoročně a za tuto podporu jim patří velký dík. Na druhou stranu pro mnohé kolegyně z knihoven pověřených výkonem regionálních funkcí představuje zajištění dalších finančních zdrojů na nákup výměnných fondů značnou administrativní zátěž, která je časově velmi náročná.

Zprávu o činnosti krajské knihovny sestavila: Mgr. A. Součková.

Dne: 16. 1. 2018

Pověřená knihovna pro okres Hradec Králové:
Knihovna města Hradce Králové

Sít' obsluhovaných knihoven a pracovníci zajišťující regionální služby

Regionální funkce (RF) vykonává Knihovna města Hradce Králové (dále KMHK) sama nebo prostřednictvím svých střediskových knihoven. Zajištění poskytování regionálních služeb na území okresu Hradce Králové funguje na základě uzavřených smluv mezi:

1. **KMHK a obecními a městskými úřady** v sídle knihovny s profesionálním pracovníkem (Chlumec n. C., Nechanice, Nový Bydžov, Smidary, Smiřice) o přenesení vybraných RF na vyjmenované knihovny. Smlouvy byly uzavřeny pro kalendářní rok 2017. Ve střediskových knihovnách probíhá nákup knih do výměnných knihovních fondů, tvorba výměnných souborů pro obsluhované knihovny, metodické návštěvy a případná pomoc při revizích. Obvody knihoven vykonávajících střediskovou funkci jsou různě velké a jedná se čistě o geografické rozdělení tak, aby vzdálenost mezi střediskem a obsluhovanou neprofesionální knihovnou byla co nejmenší. Rozdělení knihoven viz http://www.knihovnahk.cz/files/tinymce/pro-knihovniky/obsluh_knih_2017_web.pdf.
2. **KMHK a obecními úřady** o poskytování regionálních knihovnických služeb v rámci RF. Smlouvy zůstaly v platnosti. K tomu byly s většinou obcí uzavřeny navazující smlouvy o poskytnutí dotace na nákup knih do výměnných fondů v rámci regionálních knihovnických služeb nebo darovací smlouvy se stejným účelem.

V síti obsluhovaných knihoven došlo ke změně. V červnu 2017 byla zrušena Obecní knihovna v Rozběhicích. Knihovna byla odhlášena ze seznamu registrovaných knihoven Ministerstva kultury ČR. Počet knihoven s neprofesionálními pracovníky v okrese Hradec Králové se tak během roku snížil na 88. V okrese dále fungovalo 7 profesionalizovaných knihoven, z nichž 5 (viz výše) sloužilo jako knihovny střediskové. Všechny knihovny v okrese Hradec Králové jsou zaregistrované na Ministerstvu kultury ČR.

RF v okrese zajišťovalo 2,8 pracovních sil: 1,4 pracovníce zajišťují chod střediskové knihovny KMHK, metodické oddělení KMHK disponuje 1,4 pracovní síly.

Hodnocení jednotlivých regionálních funkcí dle standardů

1. Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy

Konzultace byly poskytovány podle místní potřeby jak knihovníkům, tak i zřizovatelům profes. i neprofesionálních knihoven. Celkem bylo za rok 2017 poskytnuto 431 konzultací. Proběhlo 6 porad profes. knihovníků a 1 aktiv neprofesionálních knihovníků. Na webu KMHK je pro knihovníky okresu spravován oddíl Pro knihovníky <http://www.knihovnahk.cz/pro-knihovniky>. Zde lze nalézt metodické materiály pro práci v knihovnách, dokumenty ke stažení i podklady k dalšímu vzdělávání. V rámci výkonu RF bylo vykonáno 247 metodických návštěv v knihovnách. Většina metodických návštěv proběhla společně s rozvozem výměnných souborů a byla při nich zkontrolována činnost knihoven, deník knihovny a řešeny místní problémy. Komunikace se zřizovateli knihoven je většinou e-mailová nebo telefonická a z větší části se týká finančních dotací obcí na nákup knih do výměnných fondů. Dále jsou řešeny akce a aktivity

knihoven, vzdělávání knihovníků, vzdělávání uživatelů knihoven, nákup knihovního fondu a vůbec možnosti a příležitosti knihoven. Mimo klasické poradenství a konzultační činnost probíhají každé 2 měsíce pravidelné porady profesionálních knihoven. Profesionálním knihovnám nabízíme vzdělávací aktivity, a to i mimo RF.

2. Plány, rozbor, statistika knihovnických činností

Všem neprofesionalizovaným a profesionalizovaným knihovnám byla poskytnuta pomoc při sestavování statistických výkazů a následně byly z těchto údajů vypracovány sumáře za okres. Statistické výsledky knihoven byly podrobně rozebrány na aktivu knihovníků 28. 3. 2017 a výsledky zveřejněny na webu KMHK v oddíle Pro knihovníky <http://www.knihovnahk.cz/pro-knihovniky/sluzby/vysledky-knihoven-okresu>. Výsledky knihoven včetně porovnání se standardy VKIS byly zpracovány v Přehledu činnosti knihoven za rok 2016. S profesionalizovanými knihovnami byl probrán standard pro dobrý fond. Neprofesionalizované knihovny budou s novým standardem pro dobrý fond podrobně seznámeny na tradičním aktivu knihovníků na jaře 2018.

3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Pro všechny obsluhované knihovny byly zorganizovány vzdělávací akce v rozsahu 12 hodin:

- 28. 3. Aktiv knihovníků,
- 12. 5. Mácha: Máj (náslech pořadu),
- 31. 5. Jak na besedu V. a (praktická ukázka besedy s metodickým materiálem),
- 27. 9. Jak na besedu V. b,
- 5. 12. A co takhle štedrovku... (komponovaný vzdělávací pořad, spojený s prohlídkou výstavy Vánoce v Evropě).

(Pouze tyto akce jsou uvedeny a započteny ve Statistickém výkaze výkonu regionálních funkcí, oddíl Vzdělávání knihovníků, semináře řádky 12 až 19.)

Všechny akce byly vystavovány i na webu KMHK. Zde mají všechny knihovny i možnost zapojit se do projektů <http://projekty.kmhk.cz/>. Seznamy dětské literatury a Lovci perel nebo využít možnost snadné tvorby webové stránky knihovny díky vytvořené šabloně – viz <http://webknihovny.cz>.

Neprofesionální knihovníci se dále mohli účastnit těchto aktivit:

- 14. 2. Autorské právo v evropském kontextu,
- 2.–6. 10. Knihovníci na knižním bazaru KMHK,
- 23. 11. Konzultační den k podávání grantů VISK a K21.

Profesionální knihovny: Porady vedoucích profesionalizovaných knihoven okresu proběhly v termínech 21. 2., 9. 5., 13. 6., 28. 8., 17. 10. a 5. 12. Pro profesionální knihovny byla 13. 6. uspořádána exkurze na Krajskou digitalizační jednotku SVK HK. Prof. knihovníci dále mohli využít vzdělávací akce KMHK pro knihovníky (celkem v rozsahu dalších 10 hodin):

- 10. 1. Design služeb – přednáška s Petrem Pouchlým,
- 14. 2. Autorské právo v evropském kontextu – přednáška,
- 10. 10. Základy typologie – seminář s lektorem Mgr. Janem Táborským,
- 31. 10. předvádění AKS KOHA,

- 28. 11. prezentace knihovních systémů firmy KP-SYS.

Knihovníci mají největší zájem o výměnu nápadů mezi sebou. S vášni mezi sebou diskutují o podmínkách a potížích knihoven v sousedních obcích. Zajímají je akce pro uživatele a návody a rady, jak je uchopit. Nabídka vzdělávacích aktivit pro profesionální knihovníky je natolik široká, že knihovníci musí velmi vybírat, čeho se zúčastnit. Jejich zřizovatelé občas poukazují na fakt, že osobnímu vzdělávání věnují příliš mnoho času na úkor knihovny otevřené pro veřejnost (nutnost uzavírky knihovny apod.). Někteří neprofesionální knihovníci profesní vzdělávání odsouvají, protože je těžké ideálně kloubit rodinný život, hlavní zaměstnání a práci v malé obecní knihovně. Nabídka pro ně musí být velmi zajímavá, aby zaujala.

4. Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce

Na neprofesionální knihovny okresu bylo rozvezeno 411 výměnných souborů, které obsahovaly celkem 24 609 knihovních jednotek. Jedná se o prvovýpůjčky, u VS nejsou evidovány žádné prolongace. Pokud se VS nepodaří z obsluhované knihovny vrátit najednou celý, stane se tak ihned, jak je to možné. Takto prodloužené k. j. z VS se již nikde nezapočítávají. Všechny střediskové knihovny nakupují knihy do výměnných knihovních fondů, zpracovávají je, sestavují a distribují VS neprofesionálním knihovnám ve svém obvodu (dle geografického rozložení tak, aby vzdálenost mezi střediskem a obsluhovanou neprofesionální knihovnou byla co nejmenší).

Výměnný fond ve střediskových knihovnách zaznamenal přírůstek 3 500 knihovních jednotek. Výměnný fond celkem čítá 102 320 knihovních jednotek. Skladba VS je určována knihovníkem obsluhované knihovny s přihlédnutím k místním poměrům a zvyklostem. Průměrně bylo na každou obsluhovanou knihovnu dovezeno 4,8 VS, tj. průměrně 286 k. j. (1 VS obsahuje 60 k. j.), přičemž Metodický pokyn Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky doporučuje minimálně 2x ročně 1 soubor s minimálně 60 svazky.

5. Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

V sedmnácti knihovnách byla provedena revize a aktualizace knihovního fondu:

Nepolisy	Tůně	Kunčice	Třesovice
Králíky	Starý Bydžov	Zachrašťany	Měník
Barchůvek	Kratonohy	Roudnice	Trávník
Librantice	Vysoký Újezd	Lochenice	Jílovce
Prasek			

6. Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

Knihovna města Hradce Králové nenakupuje ani nezpracovává knihovní fond z prostředků provozovatele. K tématu „jak tvořit knihovní fond“ jsou poskytovány běžné konzultace.

7. Servis automatizovaného knihovního systému

Servis informačních technologií jsme realizovali 28 návštěvami v 15 knihovnách ve spolupráci s firmou EŠKOM Ing. Škrabala, který provedl plánovanou údržbu dat. Byly to knihovny:

Nepolisy	Kratonohy	Dobřenice	Librantice
Stěžery	Syrovátka	Barchov	Prasek
Všestary	Roudnice	Nepolisy	Měník
Smidary	Libčany	Jílovice	

Z neprofesionálních knihoven má AKS celkem 31 knihoven.

Úkoly vyplývající ze smluv o přenesení regionálních funkcí, stanovené krajskou knihovnou pro pověřené knihovny v roce 2017

A) Úkoly trvalé

1. Systém podpory RF formou dotací a darů od zřizovatelů obsluhovaných knihoven

Nákup knih do cirkulačních výměnných fondů je vedle dotace Královéhradeckého kraje podporován dotacemi a dary od zřizovatelů neprof. knihoven okresu. S těmito zřizovateli se během roku vedou průběžná jednání. Od 63 zřizovatelů/obcí, které ale celkem zřizují 73 knihoven, se v roce 2017 podařilo vybrat na nákup knih 429 500 Kč. Bez pomoci obcí by vůbec nebylo možné VS poskytovat v dostatečné kvalitě i kvantitě.

2. Zapojení knihoven do regionální propagační kampaně (Digitalizace v knihovnách)

Digitalizace v knihovnách byla jedním z témat probíraných na poradách prof. knihoven a na aktivu neprof. knihoven. Pro prof. knihovníky byla uspořádána exkurze Zkus si zdigitalizovat svou knihu v Krajské digitalizační jednotce Studijní a vědecké knihovně Hradec Králové. Stejnou exkurzi absolvovali i knihovníci knihoven Urbanické brázdy.

3. Weby knihoven (budování webu Pro knihovny, pomoc při práci s weby obsluhovaných knihoven)

Pro knihovny a knihovníky je na webu Knihovny města Hradce Králové zřízen a spravován samostatný oddíl Pro knihovníky <http://www.knihovnahk.cz/pro-knihovniky>.

Díky projektu Šablona webu pro malé knihovny <http://webknihovny.cz/> mají knihovny celé republiky šanci zřídit si webovou stránku knihovny s minimálním úsilím a zanedbatelnými financemi. Knihovněm okresu je tato služba poskytována zdarma. Šablonu aktuálně využívá 713 knihoven, z toho v okrese Hradec Králové 23.

4. Průzkumy spokojenosti uživatelů

Průzkum spokojenosti uživatelů proběhl v I. Q 2017 v Místní knihovně Černilov. Výsledky byly publikovány ve Zpravodaji mikroregionu Černilovsko č. 3/2017, viz

<http://www.cernilov.eu/index.php/zpravodaj-menu>, na webových stránkách MK a na webovém odkazu na Google Docs

https://docs.google.com/forms/d/1A5l2BwAe_5pJHWFXEoX6HZSIkr6hsikrjYGjKR5NC7Q/viewanalytics.

5. Revize a aktualizace výměnného fondu

Knihovna města Hradce Králové s ohledem na knihovní zákon a velikost svého knihovního fondu reviduje KF po 10 letech. VF KMHK bude revidován v roce 2020.

Revize VS v jednotlivých střediscích probíhají pravidelně v pětiletém cyklu rovněž dle knihovního zákona. Poslední revize VF na střediscích probíhaly takto:

- rok 2015 – Nový Bydžov,
- rok 2016 – Nechanice, Smidary, Smiřice,

- rok 2017 – měl být revidován VF Chlumec n. C., ale s vědomím Ministerstva kultury ČR s ohledem na stěhování knihovny do nové budovy bude realizován v roce 2018.

6. Soutěž Vesnice roku

Do soutěže Vesnice roku – Knihovna roku se v roce 2017 přihlásilo z Královéhradecka 5 obcí. Na knihovny těchto obcí byly vypracovány pro potřeby hodnotitelské komise podrobné charakteristiky. Knihovny i jejich zřizovatelé byli informováni, jak se mají na návštěvu komise připravit.

B) Úkoly pro rok 2017

1. Aktualizace záznamů v Centrálním adresáři knihoven

Centrální adresář knihoven za obsluhovanou oblast okres Hradec Králové je aktualizován průběžně.

2. Oceňování knihoven a knihovníků

Za okres Hradec Králové byla na titul knihovník Královéhradeckého kraje 2017 nominována paní Lucie Vejvodová z knihovny v Nepolisech za neprofesionální knihovníky a paní Bc. Helena Holanová z Městské knihovny Chlumec nad Cidlinou za profesionální knihovníky. Za tyto ocenění byly předány informace do Slovníku českých knihovníků.

3. Katalogizační pravidla RDA (v profesionálních knihovnách)

Z profes. knihoven okresu nová katalogizační pravidla RDA zatím nezavedla pouze Středisková knihovna Smidary. Bylo by to spojeno s finančními náklady a ty obec dlouhodobě odmítá.

4. Aktualizace knihovních fondů (Standard pro dobrý fond)

Knihovní fondy knihovny dosud aktualizovaly dle běžné a zavedené praxe. Zavádění nového metodického pokynu Standard pro dobrý fond do praxe je teprve na začátku. Je to dlouhá cesta pro knihovníky, kteří se neradi loučí se svými knihami, a je to dlouhá cesta pro zřizovatele, kteří na nákup těchto knih poskytli finance.

5. Informace o celostátních koncepcích a Centrálním portálu knihoven

Knihovny jsou průběžně seznamovány se všemi novinkami v oboru. K tomu je v plné míře využívána e-mailová korespondence. Mimo to je jarní aktiv neprofesionálních knihovníků celý sestaven z aktuálních otázek knihovnictví, u prof. knihoven jsou k tomu využívány pravidelné porady.

6. Účast v průzkumu věkové, vzdělanostní a mzdové struktury

Díky masivní kampani se podařilo, že průzkumu se zúčastnily kromě všech prof. knihoven okresu i některé malé, obecní knihovny.

Finanční zajištění regionálních funkcí

Na nákup knih do výměnného fondu byly použity veškeré finance získané smlouvami od zřizovatelů obsluhovaných knihoven ve výši 429 500 Kč a částka 224 291 Kč z dotace Královéhradeckého kraje. Na nákup knih byla v rámci RF použita částka 653 791 Kč. Dne 29. 11. 2017 bylo obcím, které na rok 2017 poskytly příspěvek na nákup knih do výměnného fondu, zasláno datovou schránkou vyúčtování dotace včetně kopií účetních dokladů. Platy pracovníků zajišťujících výkon RF byly upravovány dle platných nařízení vlády.

Závěr

Regionální funkce na Královéhradecku jsou poskytovány střediskovým systémem. Výhodami tohoto systému jsou: osobnější přístup k malým knihovnám, pružnější využívání fondů, rychlejší reakce na požadavky knihoven, časová úspora a v neposlední řadě mají neprofesionální knihovníci spádově blíž do svých střediskových knihoven než do KMHK.

Poskytování výměnných souborů považuje stále většina knihoven a jejich zřizovatelů za neocenitelné. Projevilo se to zřetelně na jejich vstřícnosti poskytovat příspěvky na nákup výměnného KF. Poskytování příspěvků, jejich vyúčtování, a hlavně nutná administrativa s tím spojená jsou však poměrně složité a obsáhlé, a musí tím pádem logicky probíhat na úkor ostatních činností vykonávaných v rámci RF.

Některé obce finance poskytují formou daru, což je náročné časově. Dary musí na svém jednání schvalovat zřizovatel KMHK a celý proces se může protahovat i několik měsíců.

Další komplikace tvoří fakt, že některé obce vyžadují vlastní formuláře jak na žádosti o dotaci, tak i na vyúčtování dotace, a i znění smlouvy je dané poskytovatelem dotace, tedy konkrétní obcí. To zvyšuje jednak časovou náročnost, dále vyžaduje důslednější aparát na správné vyřízení a dodržení všech podmínek a termínů těchto dotací, které od malých obcí jsou ale nízké (nejnižší dotace činí 1 000 Kč).

Na druhou stranu fakt, že se obce podílejí na financování nákupu knih do výměnných knihovních fondů, zvyšuje jejich informovanost a zájem o činnost knihoven, které zřizují, což knihovníci i my hodnotíme velmi pozitivně. Zřizovatelům za jejich finanční podporu patří veliký dík. Zároveň je velmi důležitá informovanost zřizovatelů knihoven o službách, které jsou jejich knihovnám v rámci RF poskytovány.

Regionální služby v okrese jsou velmi vítané. To, že obecně naše služby jsou vnímány jako potřebné a na úrovni, dokázala právě vstřícnost OÚ při jednáních o příspěvcích na nákup knih do výměnných knihovních fondů. Na existenci regionálních služeb je závislá existence mnoha malých knihoven v okrese.

Zprávu za oblast Hradec Králové sestavila: Bc. Kateřina Hubertová

Dne: 19. 1. 2018

Pověřená knihovna pro okres Jičín
Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně

Sít' obsluhovaných knihoven a pracovníci zajišťující regionální služby

Výkon regionálních funkcí jsme zajišťovali dle smlouvy o přenesení regionálních funkcí krajské knihovny podle § 11 odst. 3 knihovního zákona č. 257/2001 Sb., uzavřené se Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové, plněním zadaných úkolů.

1. Síť obsluhovaných knihoven

77 obsluhovaných knihoven:

- 12 základních knihoven s profesionálním pracovníkem,
- 1 specializovaná knihovna – Knihovna regionálního muzea a galerie Jičín,
- 61 knihoven s dobrovolným knihovníkem,
- 3 pobočky:
Místní knihovna Skučina, pobočka Markvartic,
Místní knihovna Vidonice, pobočka Pecky,
Mlýnec, pobočka Kopidlno.

Místní knihovna Jeřice – uzavřena, není knihovník.

Místní knihovna Semínova Lhota – uzavřena, není knihovník.

Místní knihovna Zboží – uzavřena, není knihovník.

Místní knihovna Cerekvice – nová knihovnice.

Místní knihovna Třtěnice – knihovna přestěhována do nově zařízené samostatné místnosti v budově bývalé školy.

Místní knihovna Úlibice – knihovna přestěhována do nově zařízené samostatné místnosti v přízemí obecního úřadu.

Místní knihovna Sběř – knihovna přestěhována do nově zařízené samostatné místnosti v budově bývalé školy.

2. Pracovníci zajišťující regionální služby

Počet pracovních úvazků 2,6. Zůstává beze změny.

Metodička 1,0 úvazek – činnost týkající se knihoven okresu, pomoc při tvorbě webových stránek, revize, statistické rozbory.

Ředitelka 0,1 úvazku – vzdělávání, porady.

Pracovnice oddělení služeb knihovnám 0,8 úvazku – příprava výměnných souborů, jejich evidence, komplexní zpracování fondu knihoven.

Akvizice 0,4 úvazku – nákup a zpracování fondu.

Pracovnice automatizace 0,1 úvazku – automatizace v pověřených knihovnách, příprava vzorových projektů.

Ekonomka 0,1 úvazku – účetní operace týkající se regionálních financí.

Řidič 0,1 úvazku – rozvoz výměnných souborů, ochrana a údržba dokumentů.

Hodnocení jednotlivých regionálních funkcí dle standardů

1. Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy

	Rok 2016	Rok 2017
Konzultace	492	459
Metodické návštěvy	106	107
Vzdělávací akce	40	41
Akce v rámci regionálních funkcí	11	11
Počet účastníků	378	475
Účastníci v rámci regionálních funkcí	132	141
Počet vyučovacích hodin	73	85

Vyučovací hodiny v rámci regionálních funkcí	30	23
Počet revidovaných knihoven	21	18
Počet revidovaných knihovnických jednotek	7 237	7 375
Počet souborů	170	157
Počet svazků v souborech	14 489	14 679

2. Plány, rozbor, statistika knihovnických činností

Počet poskytnutých konzultací: 459, z toho 230 bylo uskutečněno e-mailem nebo telefonicky. Nejčastěji se konzultace týkaly problematiky regionálního knihovnického systému, jednání s obecními úřady o uzavření smlouvy o poskytnutí dotace na nákup knih do výměnných fondů v rámci regionálních funkcí na rok 2017. Tři profesionální knihovny zakoupily v loňském roce nový knihovní systém Verbis, proto byla většina konzultací zaměřena tímto směrem. Devíti obecními úřady byla poskytnuta praktická pomoc s vyplněním žádostí o grant na rok 2018. V roce 2016 bylo podáno 7 žádostí programu VISK 3, všem byla dotace v roce 2017 přidělena.

Uskutečnilo se 107 metodických návštěv, to znamená 1,7 návštěvy na jednu knihovnu. Standard 2 návštěvy ročně neplníme z důvodu časového vyčerpání dobrovolných knihovníků, kteří nemají možnost se uvolnit v zaměstnání. Knihovníci častěji využívají možnost osobní, e-mailové nebo telefonické konzultace v pověřené knihovně; důvodem je přání plnit požadavky svých čtenářů. Zde jsou také knihovníkům poskytovány informace z oblasti knihovnických informačních služeb, praktická pomoc při řešení nejrůznějších problémů vyskytujících se v jejich knihovnách. Pomocníkem při jejich práci je i zpravodaj U nás.

V rámci regionu každoročně probíhají konzultace a přímá pomoc se zpracováním statistických výkazů. Byla provedena kontrola statistických výkazů všech veřejných knihoven a příslušných komentářů. 76 statistických výkazů včetně komentáře bylo v daném termínu zasláno SVK HK a vloženo do databáze NIPOS. Knihovněm nabízíme každý rok aktualizovaný statistický deník knihovny v elektronické podobě.

Publikační činnost a weby

Paní ředitelka Mgr. Jana Benešová je členkou redakční rady knihovnického zpravodaje „U nás“. Do zpravodaje bylo zasláno 10 příspěvků, autorkami jsou většinou zaměstnanci jičínské knihovny. V regionálním tisku a internetových zpravodajstvích bylo uveřejněno 134 článků o knihovnicích a knihovnách regionu. Každý měsíc přispívá jičínská knihovna do Jičínského zpravodaje v rubrice Okénko do knihovny.

Úsek regionálních funkcí využíval k propagaci akcí facebook. Stránka Informace pro knihovny na webu Knihovny Václava Čtvrtka v Jičíně měla 1 356 návštěv. Webové stránky má 60 místních knihoven, z toho 59 knihoven používá šablonu webknihovny.cz. Soutěž BIBLIOWEB se zúčastnila Městská knihovna Fráni Šrámka Sobotka.

3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Bylo připraveno 41 vzdělávacích akcí (z toho 11 v rámci regionálních funkcí), kterých se zúčastnilo celkem 475 knihovníků (141 v rámci regionálních funkcí). Vzdělávání probíhalo celkem 85 hodin (v rámci regionálních funkcí 23 hodin).

Nejzajímavější akce roku 2017:

- Knihovnická dílna 12.–14. září 2017 – pro pracovníky dětských oddělení. Knihovnické dílny se zúčastnilo celkem 56 knihovníků.
- Tematický zájezd pro knihovníky jičínského regionu do Městské knihovny Hořice a na hospitál Kuks se konal ve čtvrtek 11. května 2017. Při prohlídce hospitálu Kuks se knihovníci dozvěděli vše důležité o osobnosti hraběte Františka Antonína Šporka a o původním účelu celého komplexu – hospitální činnosti milosrdných bratří (35 účastníků).
- V dubnu se konala přednáška „YouTube v knihovně“ s lektorkou Mgr. Vandou Vaníčkovou (26 účastníků).
- Tematický zájezd pro knihovníky jičínského regionu do Obecní knihovny Batňovice a Muzea bratří Čapků v Malých Svatoňovicích se konal ve čtvrtek 12. října 2017 (24 účastníků).
- Regionální setkání knihovníků – na setkání knihovnic a knihovníků jičínského regionu proběhlo potřetí slavnostní předání ceny Knihovna Jičínska. Titul knihovna Jičínska 2017 převzala pro Místní knihovnu v Radimi knihovnice Jarmila Adolfová. Ve vzdělávací části aktivu jsme řešili často opakované chyby při vyplňování celoroční statistiky. Knihovníci byli seznámeni se změnami v problematice ochrany osobních údajů. Pořad „Koukám, a co nevidím“ Ivanky Deváté byl uveden jako dárek za celoroční obětavou práci knihovníků (19 účastníků).

Tisková konference za přítomnosti novinářů regionálního tisku a tiskové mluvčí Městského úřadu Jičín. Během roku se uskutečnily 4 porady vedoucích profesionálních knihoven (účastníků 40). Knihovnicí roku se stala paní Jiřina Perná z Místní knihovny Mladějov. Cenu si převzala 18. října 2017 na slavnostním večeru v konferenčním sále Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové.

4. Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce

Výměnný fond byl budován s ohledem na potřeby především malých knihoven. Průběžně probíhá aktualizace výměnného fondu. Počet obslužených knihoven: 62 místních knihoven a poboček. Celkem bylo rozvezeno 157 souborů, které obsahovaly 14 679 svazků (průměr 2,6 souboru na jednu knihovnu). Knihovny měly k dispozici ještě dalších 311 souborů, které obsahovaly 19 030 svazků z minulého roku.

V knihovnách bylo v roce 2017 celkem 468 souborů, což představuje 33 709 svazků. Knihovníci díky bohatému výměnnému fondu mohli uspokojovat požadavky svých čtenářů. Novinku ve výměnném fondu – půjčování audioknih – využilo 9 knihoven, které si zapůjčily 49 audioknih. Podle požadavku Národní knihovny České republiky byly knihovny zapsány do „Seznamu knihoven, které půjčují zvukové dokumenty zdarma v rámci výměnných souborů“. Rozvoz souborů byl realizován 2x ročně, vždy v jarních a podzimních měsících. Knihovny, které si odebíraly soubory vícekrát za rok, využívaly služeb obecních úřadů nebo vlastních aut.

Na nákup knih do výměnného fondu přispělo na základě darovacích smluv a jedné dotační smlouvy 55 obecních úřadů částkou 364 100 Kč. Celá částka byla použita na nákup nových knih. Na nákup dokumentů do výměnného fondu z dotace od Královéhradeckého kraje bylo vyčerpáno 123 550 Kč. Bylo nakoupeno i 28 audioknih za 7 216 Kč.

Stav fondu:

	2016	2017
Stav fondu k 31. 12.	43 425	44 569
Roční přírůstek	2 184	2 469
Roční úbytek	1 744	1 325

5. Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Revize proběhla v 18 místních knihovnách. K urychlení revizí byla u 13 knihoven použita elektronická čtečka kódů. Celkem bylo zrevidováno 7 375 svazků.

Aktualizace a obsahová prověrka proběhla v 14 místních knihovnách. V rámci aktualizace byl vytvořen nový přírůstkový seznam ve formě tabulkového procesoru Microsoft Excel pro knihovny Úlibice, Kbelnice, Třebnouševy. Při revizi profesionálních knihoven Sobotka a Libáň byly zapůjčeny elektronické čtečky kódů a poskytnuta odborná pomoc při instalaci programu pro použití čteček. Knihovnice byly proškoleny v používání revizního modulu knihovního systému Verbis.

6. Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

Metodické oddělení zapsalo a zkatalogizovalo do regionálního knihovního systému pro 15 místních knihoven 161 dokumentů pořízených z prostředků obcí do vlastních knihovních fondů.

7. Servis automatizovaného knihovního systému

Automatizovaný knihovní systém je aktualizován dodavatelskou firmou formou vzdálené správy. Servisní pracovník města provedl 37 zásahů pro propojení knihovního programu s virtualizovaným serverem technologického centra města Jičína. Dalších 11 zásahů provedl z důvodu zabezpečení serveru nastavení IP adres počítačů knihoven, které se připojují prostřednictvím vzdálené plochy.

Regionální knihovnický systém – celkem napojeno 37 knihoven a všech 37 místních knihoven má na svých webových stránkách vystaven online katalog (v rámci budování celookresního souborného katalogu). Místní knihovna Vidonice byla napojena na Verbis Knihovny Kryštofa Haranta v Pecce, pod kterou jako pobočka patří.

Úkoly vyplývající ze smluv o přenesení regionálních funkcí, stanovené krajskou knihovnou pro pověřené knihovny v roce 2017

A) Úkoly trvalé

1. Systém podpory RF formou dotací a darů od zřizovatelů obsluhovaných knihoven

Podarilo se vybudovat stabilní systém podpory formou darů a jedné dotační smlouvy na nákup knih do výměnných fondů od zřizovatelů obsluhovaných knihoven.

2. Zapojení knihoven do regionální propagační kampaně (Digitalizace v knihovnách)

Proběhlo vzdělávání knihovníků na téma Digitální knihovny a novinky v digitalizaci dokumentů. V roce 2016 Knihovna Václava Čtvrtka v Jičíně požádala o digitalizaci 17 dokumentů. 10 dokumentů bylo v roce 2017 digitalizováno.

3. Weby knihoven (budování webu Pro knihovny, pomoc při práci s weby obsluhovaných knihoven)

Web Pro knihovny je pravidelně aktualizován. Pomoc s weby obsluhovaných knihoven probíhá dle požadavků knihovníků.

4. Průzkumy spokojenosti uživatelů

Průzkum proběhl v roce 2017 na malých knihovnách regionu. Vyhodnocení výsledků bylo prezentováno na prosincovém setkání knihovníků.

5. Revize a aktualizace výměnného fondu

Revize výměnného fondu proběhla plánovaně v roce 2014. Aktualizace probíhá pravidelně každý rok.

6. Soutěž Vesnice roku

Za jičínský region se neúčastnila žádná vesnice, která má knihovnu.

B) Úkoly pro rok 2017

1. Aktualizace záznamů v Centrálním adresáři knihoven

Adresář knihoven byl aktualizován.

2. Oceňování knihoven a knihovníků

Nominována Jiřina Perná z Místní knihovny Mladějov.

3. Katalogizační pravidla RDA (v profesionálních knihovnách)

Proškolená knihovnice z Knihovny Václava Čtvrtka v Jičíně Iva Rodrová poskytuje konzultace dle požadavků knihovnic. Byla také proškolená nová knihovnice Místní knihovny Vysoké Veselí.

4. Aktualizace knihovních fondů (Standard pro dobrý fond)

Pravidelně probíhá aktualizace vlastních fondů obsluhovaných knihoven. Při napojování knihovny do regionálního knihovního systému je vždy nejprve aktualizován a následně zpracován vlastní fond knihovny.

5. Informace o celostátních koncepcích a Centrálním portálu knihoven

Knihovnice jsou informovány na poradách profesionálních knihovníků a na setkání knihovnic regionu.

6. Účast v průzkumu věkové, vzdělanostní a mzdové struktury

Splněno.

Finanční zajištění regionálních funkcí

Přehled finančního zajištění

Rok	2015	2016	2017
Částka v Kč	1 054 000	1 141 000	1 488 000
Příspěvek od obecních úřadů	356 460	357 760	364 100

Dotaci od Královéhradeckého kraje na zajištění regionálních funkcí jsme zcela využili.

Závěr

V mnoha případech je knihovna jediným kulturním a společenským zařízením v obci, takže bude přínosem v projektu zajištění výkonu regionálních funkcí pokračovat i v následujících letech. O knihy z výměnných fondů je mezi knihovnami regionu a jejich čtenáři velký zájem. Na nákup nových knih do svých knihoven mohou přispívat pouze některé obecní úřady, a to zdaleka není tak efektivní jako budovat výměnný fond, takže pro většinu knihoven jsou výměnné soubory jediným zdrojem nových knih. Proto je důležitá náročná práce, kterou věnujeme zajištění smluv o poskytnutí dotace od zřizovatelů na nákup knih do výměnného fondu.

Spolupráce základních knihoven s pověřenou knihovnou probíhala v roce 2017 bez problémů, na velmi dobré úrovni je i komunikace se starosty obcí. V několika knihovnách proběhla rekonstrukce a úpravy jak objektů, tak interiérů.

Poskytování služeb dle standardu pro výkon regionálních funkcí bylo zachováno v porovnání s předešlým rokem na stejné úrovni. Celkově se podařilo splnit všechny vytyčené úkoly pro dané období.

Zprávu za oblast Jičín sestavila: Helena Vejvarová

Dne: 9. 1. 2018

Pověřená knihovna pro okres Náchod **Městská knihovna Náchod, o. p. s.**

Sít' obsluhovaných knihoven a pracovníci zajišťující regionální služby

1 základní knihovna pověřená výkonem regionálních funkcí,
10 základních profesionálních knihoven,
59 základních neprofesionálních knihoven,
11 poboček profesionálních knihoven,
1 knihovna jiných sítí.

Regionální služby v okrese zajišťuje 2,75 přepočteného úvazku. Z toho činí 1,9 úvazku metodika, 0,65 zpracování fondu a 0,2 úvazku řízení a ekonomika. Knihovnické služby byly objednány u čtyř profesionálních knihoven s právní subjektivitou (Červený Kostelec, Jaroměř, Nové Město nad Metují a Police nad Metují). Tyto knihovny zajišťují tvorbu a distribuci výměnných souborů z prostředků dotace na regionální funkce i z prostředků přispívajících obcí a dále poradenskou a konzultační činnost pro základní knihovny provozované obcemi příslušných střediskových obvodů. Z důvodu nezájmu zřizovatele je od konce roku 2016 pozastavena činnost Obecní knihovny Hynčice.

Mezi obsluhované knihovny patří i Odborná knihovna Oblastní nemocnice Náchod, která využívá výměnné fondy.

Hodnocení jednotlivých regionálních funkcí dle standardů

1. Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy

Konzultace byly podle potřeby poskytovány pracovníkům obsluhovaných knihoven i zřizovatelům těchto knihoven; týkaly se především výběru knih z výměnného fondu, statistik či dotačních programů pro knihovny. Celkem bylo poskytnuto 83 konzultací, část z nich byla vedena telefonicky či elektronicky (e-mailem).

V roce 2017 bylo uskutečněno 249 metodických návštěv, které se týkaly především rozvozu výměnného fondu, aktualizace a revize fondu neprofesionálních knihoven, zaučení nových neprofesionálních knihovníků a kontroly běžné činnosti těchto knihoven.

2. Plány, rozbor, statistika knihovnických činností

Všem profesionálním i neprofesionálním knihovnám byla poskytnuta pomoc při sestavování statistických výkazů. Statistické údaje byly porovnány se standardem VKIS a výsledky byly prezentovány profesionálním knihovnám na poradě 5. 4. 2017. Podle výsledků statistik byl sestaven a na webových stránkách *proknihovny.mknachod.cz* prezentován žebříček nejlepších profesionálních a neprofesionálních knihoven regionu.

3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Uskutečnily se celkem 2 porady profesionálních knihoven (5. 4. a 19. 12.). Hlavními tématy bylo statistické vykazování, aktuální informace z oboru, vzdělávání knihovníků, ochrana osobních údajů.

Dále proběhlo ve střediskových obvodech 9 porad knihovníků neprofesionálních knihoven (středisko Náchod 14. 12., středisko Jaroměř 7. 3. a 10. 10., středisko Nové Město nad Metují 8. 3. a 4. 10., středisko Červený Kostelec 8. 3. a 4. 10., středisko Police nad Metují 3. 5. a 12. 12.). Hlavními tématy porad bylo statistické vykazování, aktuální dění v oboru, dotační programy pro knihovny, práce se čtenáři, knižní novinky, automatizované knihovní systémy.

Pro pracovníky profesionálních i neprofesionálních knihoven uspořádala Městská knihovna v Náchodě semináře a kurzy:

24. 2.	Jde to i jinak – burza nápadů (vzájemně inspirační setkání knihovníků, host: Mgr. Kateřina Pechová z MK Dobříš)	16 účastníků	4 hodiny
17. 5.	Kurz tvorby efektivních grafů (práce s online nástroji Canva a Infogram)	6 účastníků	4 hodiny
7. 6.	Exkurze na digitalizační pracoviště SVK HK	17 účastníků	6 hodin
12. 6.			
27. 6.			
19. 10.	Centrální portál knihoven (lektorka Mgr. Hana Hornychová, SVK HK)	9 účastníků	4 hodiny

Nabízeného vzdělávání se účastnili jak pracovníci knihoven z okresu Náchod, tak i pracovníci knihoven z jiných regionů (Trutnov, Rychnov nad Kněžnou).

Všem neprofesionálním knihovnám byly v průběhu roku rozeslány 4 zásilky obsahující dopisy informující o aktuálním dění v oboru, Knihovnicko-informační zpravodaje U nás a další knihovnické materiály.

Městská knihovna Náchod spravuje a pravidelně aktualizuje oddíl Pro knihovny na svých webových stránkách (*proknihovny.mknachod.cz*). Jsou zde zveřejňovány aktuální informace z oboru, materiály pro práci v knihovnách, zápisy z porad, informace pro zřizovatele apod. Jsou zde také základní informace o všech knihovnách v regionu Náchod.

4. Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce

Roční přírůstek výměnného fondu za rok 2017 je 3 961 knihovních jednotek (z toho je 155 darů), úbytek je 1 141 knihovních jednotek. Na tvorbě výměnných fondů se podílejí i obce, které pro své obecní knihovny využívají služeb střediskových knihoven na základě smluv. Na nákup výměnného fondu přispělo 51 zřizovatelů neprofesionálních knihoven částkou 339 002 Kč.

Aktualizace výměnného fondu je průběžná podle potřeby. Distribuci souborů zajišťuje pověřená knihovna a knihovny, které mají svůj střediskový obvod. Knihovníci obecních

knihoven si většinou vybírají knihy z výměnného fondu častěji a po menších dávkách, protože si je odvázejí v taškách. Rozvoz větších souborů zajišťují knihovny autem.

V roce 2017 bylo do 59 obsluhovaných knihoven expedováno 183 souborů se 11 097 svazky. Obsluhované knihovny měly k dispozici ještě dalších 1 045 souborů se 62 727 svazky z minulých let. Z celkového počtu 85 253 svazků výměnného fondu bylo v neprofesionálních knihovnách umístěno a využíváno více než 87 % tohoto fondu.

5. Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Celkem bylo revidováno 7 571 knihovních jednotek, a to v 11 knihovnách (v obcích Dolsko, Heřmánkovice, Jetřichov, Kramolna, Křinice, Martínkovice, Příbyslav, Slavětín, Slavoňov, Studnice a Vršovka). V Městské knihovně v Broumově proběhla po změně vedení knihovny rozsáhlejší aktualizace knihovního fondu. Aktualizace dále proběhla v neprofesionálních knihovnách v Dolní Radechové a v Novém Hrádku.

6. Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

Knihovny nakupují z prostředků obecních úřadů pouze knihy do výměnných fondů.

7. Servis automatizovaného knihovního systému

V souvislosti s budováním regionálního systému byl ve spolupráci s firmou EŠKOM poskytnut servis knihovnám Velichovky, Vlkov a Rychnovek. Nastavení automatizovaného knihovního systému proběhlo i v knihovně v Bohuslavicích nad Metují.

3. Úkoly vyplývající ze smluv o přenesení regionálních funkcí, stanovené krajskou knihovnou pro pověřené knihovny v roce 2017

A) Úkoly trvalé

1. Systém podpory RF formou dotací a darů od zřizovatelů obsluhovaných knihoven

Zřizovatelé neprofesionálních knihoven se na základě smluv se střediskovými knihovnami podílejí na financování nákupu výměnného fondu. V roce 2017 přispělo na nákup výměnného fondu 51 zřizovatelů neprofesionálních knihoven regionu celkovou částkou 339 002 Kč. Předběžně byla sjednána i podpora pro rok 2018.

2. Zapojení knihoven do regionální propagační kampaně (Digitalizace v knihovnách)

Obsluhované knihovny byly s propagační kampaní seznámeny při poradách knihovníků. V souvislosti s kampaní byly uspořádány 3 exkurze na digitalizační pracoviště SVK HK, exkurzí se zúčastnilo celkem 17 knihovníků. Knihovny byly upozorněny na možnost nechat si digitalizovat cenné či ojedinělé regionální dokumenty.

3. Weby knihoven (budování webu Pro knihovny, pomoc při práci s weby obsluhovaných knihoven)

Městská knihovna Náchod spravuje a pravidelně aktualizuje oddíl Pro knihovny na svých webových stránkách (proknihovny.mknachod.cz). Jsou zde zveřejňovány aktuální informace z oboru, materiály pro práci v knihovnách, zápisy z porad, informace pro zřizovatele apod. Součástí je i adresář knihoven regionu Náchod.

V rámci regionálních funkcí pomáhají střediskové knihovny svým základním neprofesionálním knihovnám se zakládáním a správou webových stránek.

4. Průzkumy spokojenosti uživatelů

Problematika průzkumů spokojenosti uživatelů byla zmíněna při poradách knihovníků. V roce 2017 neproběhl průzkum spokojenosti uživatelů v žádné knihovně.

5. Revize a aktualizace výměnného fondu

Výměnný fond je aktualizován průběžně podle potřeby. Revize probíhá průběžně po částech, v roce 2017 byl revidován výměnný fond ve středisku Jaroměř.

6. Soutěž Vesnice roku

Komisi soutěže Vesnice roku byly poskytnuty informace o přihlášených knihovnách. Jednalo se o knihovny v obcích Křinice, Nahořany, Nový Hrádek a Žďár nad Metují. Zúčastněným knihovnám byla poskytnuta metodická i praktická pomoc při přípravě na soutěž.

Městys Nový Hrádek získal v soutěži Vesnice roku ocenění hejtmana za vzorné vedení obecních kronik a za moderní knihovnické a informační služby. Knihovna městyse tím postoupila do celostátní soutěže Knihovna roku 2017, kde převzala diplom oceňující práci s dětmi.

B) Úkoly pro rok 2017

1. Aktualizace záznamů v Centrálním adresáři knihoven

Aktualizaci záznamů si profesionální knihovny zajišťují samy podle aktuálních změn, nejméně však 1x ročně. Aktualizaci záznamů neprofesionálních knihoven zajišťuje knihovna pověřená regionální funkcí podle aktuálních změn, nejméně však 1x za rok.

2. Oceňování knihoven a knihovníků

Pro udělení titulu knihovnik roku 2017 byla v kategorii knihovnice/knihovník malé veřejné knihovny nominována paní Jiřina Bittnerová z Knihovny Jaroslava City ve Vysokově.

V kategorii knihovnice/knihovník veřejné knihovny byl nominován PhDr. Jan Meier, bývalý vedoucí Městské knihovny v Broumově.

3. Katalogizační pravidla RDA (v profesionálních knihovnách)

Problematika katalogizačních pravidel RDA byla zmíněna při poradách profesionálních knihovníků. Knihovny zasílající katalogizační záznamy do souborného katalogu již katalogizují podle pravidel RDA, ostatní se průběžně přidávají v souvislosti s přechodem na vyšší verze automatizovaných knihovních systémů.

4. Aktualizace knihovních fondů (Standard pro dobrý fond)

Problematika aktualizace knihovních fondů s přihlédnutím ke Standardu pro dobrý fond byla zmíněna při poradách profesionálních i neprofesionálních knihovníků. Všechny obsluhované knihovny obdržely nejméně jeden výtisk Standardu pro dobrý fond a doporučení zaměřit se na hodnocení obratu a stupně aktivace knihovního fondu.

5. Informace o celostátních koncepcích a Centrálním portálu knihoven

Informace o celostátních koncepcích byly zmíněny při poradách knihovníků. V říjnu 2017 byl v Městské knihovně v Náchodě uspořádán praktický seminář k Centrálnímu portálu knihoven s lektorkou Mgr. Hanou Hornychovou z SVK HK.

6. Účast v průzkumu věkové, vzdělanostní a mzdové struktury

Všechny obsluhované knihovny byly požádány o vyplnění dotazníku k průzkumu věkové, vzdělanostní a mzdové struktury. Do průzkumu se zapojilo 7 profesionálních knihoven regionu.

Finanční zajištění regionálních funkcí

Na výkon regionálních funkcí bylo knihovně přiděleno o 323 000 Kč více než v roce předchozím. Z celkové částky 1 791 000 Kč bylo 41 % použito na mzdové náklady a 12 % na nákup knihovnických služeb u čtyř profesionálních knihoven s právní subjektivitou (Červený Kostelec, Jaroměř, Nové Město nad Metují a Police nad Metují).

Na nákup výměnného fondu bylo z dotace na výkon regionálních funkcí použito 421 067 Kč, což je více než 23 % z celkové částky dotace. Na nákup výměnného fondu přispělo 51 zřizovatelů neprofesionálních knihoven částkou 339 002 Kč. Některé obce vydávají značné částky na nákup literatury do fondu vlastní knihovny a služeb výměnných souborů využívají minimálně (Adršpach, Hoříčky, Chvalkovice, Stárvov). Tyto obce na nákup výměnného fondu nepřispívají.

V roce 2017 byla v dotačním programu Ministerstva kultury VISK 3 získána dotace na nákup mobilní počítačové učebny určené pro vzdělávání knihovníků (6 notebooků s programovým vybavením a příslušenstvím). Celkové náklady projektu byly 95 000 Kč, z toho 65 000 Kč bylo hrazeno ze získané dotace a 30 000 Kč bylo hrazeno z dotace na regionální funkce.

Závěr

Regionální služby jsou jasným přínosem v podpoře veřejných knihoven. Díky finančnímu příspěvku na regionální funkce je možné všestranně rozvíjet knihovnickou činnost. Silnou stránkou jsou knihovní fondy budované cíleně pro využití v obecních knihovnách, přístupnost internetu v obcích, konzultační a poradenská činnost pracovníků regionálních služeb. Slabou stránkou je dopravní obslužnost a časové možnosti knihovníků obecních knihoven ve využití nabídek vzdělávání. Věková struktura knihovníků obecních knihoven někdy neumožňuje přijímání nových forem práce v takové míře, jak bychom si přáli (využívání PC, práce s e-mailem). Avšak bez příspěvku na regionální funkce by stagnovala činnost knihoven i tam, kde mají zástupci obce i čtenáři o knihovnu zájem.

Velmi důležitou součástí je i finanční podpora zřizovatelů neprofesionálních knihoven, díky jejichž příspěvkům je možné nabídnout čtenářům neprofesionálních knihoven větší a širší nabídku titulů ve výměnném fondu.

Střediskový systém péče o neprofesionální knihovny má v regionu Náchod dlouholetou tradici. Tento systém se ukazuje jako výhodný díky geografické blízkosti malých knihoven ke střediskům, dlouhodobému budování vztahů a vazeb s knihovnicí i zřizovateli a v neposlední řadě i díky možnosti zaměření většího úsilí metodika na menší počet knihoven.

V roce 2018 se metodické oddělení zaměří především na problematiku ochrany osobních údajů v knihovnách, aktualizaci fondů knihoven dle doporučení Standardu pro dobrý knihovní fond a zapojování neprofesionálních knihoven do regionálního knihovního systému.

Zprávu za oblast Náchod sestavila: Bc. Klára Havlová
Dne: 15. 1. 2018

Pověřená knihovna pro okres Rychnov n. Kn. – oblast Kostelec n. Or.:
Městská knihovna Kostelec nad Orlicí

Sít' obsluhovaných knihoven a pracovníci zajišťující regionální služby

Sít' knihoven – 3 profesionální a 24 neprofesionálních knihoven.

Do 31. 5. byl k dispozici úvazek 0,7, z toho jsou 0,5 OON, od 1. 6. 2017 změna úvazku na 1,00. Stálý pracovní poměr garantuje lepší služby, ocenění, vzdělávání i motivaci pracovníka. Na kvalitě služeb pro RF se odrazila též dlouhodobá nemoc a následné těhotenství pracovníce. Vzhledem k tomu, že nový zaměstnanec katalogizuje ve třech typech automatizovaného knihovního systému (Verbis, Clavius, KOHA) a dále připravoval přechod celého výměnného fondu na KOHA, přijali jsme handicapovaného zaměstnance s výbornou znalostí IT. Z toho důvodu došlo ke změně rozpočtu dotace v položce platy.

Hodnocení jednotlivých regionálních funkcí dle standardů

1. Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy

Nadstandardní svým objemem byla poradenská pomoc v MK Častolovice (přechod na KOHA), navíc jim poskytujeme server prostřednictvím firmy Cesnet. Kontrola grantu VISK – dlouhodobá nemoc knihovnice, zatím zastoupena pracovnící z úřadu práce. V MK Borohrádek se s pomocí VISK 3 uskutečnil přechod na AKS Tritius, v řešení jsou výměnné soubory, Clavius neumožňuje půjčování výměnných souborů do vlastního systému Tritius.

2. Plány, rozbor, statistika knihovnických činností

Pro neprofesionální knihovny máme nově zjednodušený formulář, u výkazů reg. funkcí jsou problémy s účetní částí výkazu (do 15. 1. a uzávěrky OÚ jsou do 26. 1).

3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Probíhala školení KOHA, práce v programu, základy katalogizace – jsme školicí středisko pro případné zájemce o program. Školení knihovníků probíhají individuálně. Vzhledem k dlouhodobé nemoci a personálním změnám nedošlo ani na porady neprofesionálních knihovníků. Porady profesionálních knihoven: 24. 10. 2017 spojená s odchodem p. Vašátkové do důchodu, 5. 12. 2017 porada vedoucích oblastí s prezentací KOHA, celkem 2 porady, počet účastníků 10.

4. Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce

Vzhledem k přechodu ze systému Clavius na KOHA dohledávání a vracení výměnných souborů ve všech knihovnách. Plánované sloučení knihoven Borovnice a Přestavky (otevření nové budovy obecního úřadu) přineslo též vrácení všech výměnných souborů. Na vesnicích zůstaly pouze soubory vytvořené v průběhu roku 2017 (18 obslužených knihoven, 39 souborů, 2 910 k. j.). Ve výkazu nejsou uvedeny výměnné soubory rozvezené na pobočky (29 souborů a 1 140 k. j.).

5. Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Už v roce 2016 proběhla revize a zpětné plnění MK Borovnice kvůli sloučení knihoven; práce na aktualizaci a sloučení fondu Borovnice/Přestavky pokračovala a úkol přechází i do r. 2018. Přehled revizí: Štěpánovsko 666 k. j., Borovnice 638 k. j., Petrovice 573 k. j. Aktualizace fondu: Voděrady, Čermná, Uhřínovice (odpisy 3 652 k. j.).

6. Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

Katalogizace knih nakoupených z vlastních prostředků do vlastních fondů knihoven: Albrechtice 53 k. j., Lípa n. Or. 85 k. j., Nová Ves 59 k. j., Voděrady 96 k. j., Svídnice 4 k. j., Tutleky 43 k. j., Záměl 67 k. j.

7. Servis automatizovaného knihovního systému

Servis zahrnoval přípravu dat a přechod ze systému Clavius na KOHA.

Úkoly vyplývající ze smluv o přenesení regionálních funkcí, stanovené krajskou knihovnou pro pověřené knihovny v roce 2017

A) Úkoly trvalé

1. Systém podpory RF formou dotací a darů od zřizovatelů obsluhovaných knihoven
Knihovny nakupují do vlastních fondů, Borovnice poskytla 1 000 Kč.

2. Zapojení knihoven do regionální propagační kampaně (Digitalizace v knihovnách)
Zapojily se pouze profesionální knihovny, pro neprofesionální knihovny je digitalizace poněkud okrajové téma. Zda byla kampaň úspěšná, nelze sumarizovat. V knihovně v Kostelci n. Or. se lidé ptají na Krameria, odkazy jsou zatím na digitalizovaná volná díla, která nemáme ve fondu; v budoucnu plánujeme samostatný počítač s touto databází.

3. Weby knihoven (budování webu Pro knihovny, pomoc při práci s weby obsluhovaných knihoven)

Vzhledem k povaze systému KOHA budou weby knihoven zároveň sloužit jako katalogy a výpůjční moduly pro neprofesionální knihovny.

3. Průzkumy spokojenosti uživatelů

Neproběhly.

4. Revize a aktualizace výměnného fondu

Velká aktualizace skladů vzhledem ke svozu výměnných souborů (úbytky 332 k. j.).

6. Soutěž Vesnice roku

Žádné nominace v oblasti.

B) Úkoly pro rok 2017

1. Aktualizace záznamů v Centrálním adresáři knihoven

Splněno.

2. Oceňování knihoven a knihovníků

Bez nominace.

3. Katalogizační pravidla RDA (v profesionálních knihovnách)

MK Častolovice uskutečnila přechod na RDA v prosinci 2017, Doudleby stále používají AACR2.

4. Aktualizace knihovních fondů (Standard pro dobrý fond)

Analýza dle Standardu pro dobrý fond proběhla u výměnného fondu vizuálně i s pomocí automatizovaného systému načtením vybraných k. j., kde bylo konstatováno, že kniha nebyla

10 let půjčena, případně není způsobilá k dalšímu půjčování, protože není kompletní nebo je poškozena hmyzem atd. Nicméně pro oblast 10 036 obyvatel je 20 265 k. j. v intencích standardu.

Ve fondech neprofesionálních knihoven je situace složitější: zřizovatelé knihoven trvají na tom, že 2–3 k. j. na obyvatele je málo a nechtějí se svých fondů zbavovat. Podrobnou analýzou jednotlivých knihoven se bude i nadále zabývat nový pracovník regionálních služeb p. Hošek.

5. Informace o celostátních koncepcích a Centrálním portálu knihoven

Splněno u profesionálních knihoven.

5. Účast v průzkumu věkové, vzdělanostní a mzdové struktury

Splněno.

Finanční zajištění regionálních funkcí

Mimo financování z dotace RF si obce přispěly částkou 137 097 Kč na nákup knih do svých vlastních fondů; je to částka nejen na knihy, ale i časopisy. Příspěvek na nákup výměnných fondů poskytla MK Borovnice. Plánovaná spoluúčast (60 000 Kč) ve smlouvě je hrubý odhad a tento odhad je součástí smlouvy již od roku 2014. Spoluúčast na dotaci – obce ji od roku 2007 praktikují spoluúčastí do vlastních fondů. Změny rozpočtu vznikly v souvislosti se změnou úvazku (viz výše).

Závěr

V obvodu Kostelec nad Orlicí si obce tradičně přispívají na nákup knih a časopisů, což je spolu s dotací na regionální funkce hlavní zdroj financování. Obce si stále do vlastních fondů dokupují povinnou četbu, kterou jim nelze zajistit z výměnných fondů. Střediskový systém jsme převedli na automatizovaný knihovní systém KOHA; ten ještě není v provozu, stále jsme ve zkušebním přechodu kvůli velkému objemu velmi různých dat. Není ujasněn právní rámec poskytování serveru, jednotlivých služeb, systém výpůjček (webové stránky) a online katalogu pro neprofesionální knihovny.

Zprávu za oblast Kostelec nad Orlicí sestavila: Mgr. Iva Havlová

Dne: 15. 1. 2018

Pověřená knihovna pro okres Rychnov n. Kn. – oblast Rychnov n. Kn., Dobruška:
Městská knihovna Rychnov nad Kněžnou

Sít' obsluhovaných knihoven

Oblast Rychnov nad Kněžnou, Dobruška tvoří 50 základních knihoven a 4 profesionální knihovny okresu (Dobruška, Opočno, Vamberk, Rokytnice v Orl. horách). Obvod Městské knihovny v Dobrušce spravuje celkem 19 obecních knihoven (Bačetín, Bílý Újezd, Bohdašín, Bystré, Byzhradec, Deštné v Orlických horách, Dobré, Dobřany, Hlinné, Hroška, Chlístov, Janov, Kounov, Kamenice, Ohnišov, Podbřeží, Rovné, Sedloňov a Val). Městská knihovna v Opočně má

ve svém obvodu 7 obecních knihoven (Králova Lhota, Mokré, Očelice, Přepychy, Semechnice, Skršice a Záhornice). Městská knihovna ve Vamberku má 5 obecních knihoven (Lhoty u Potštejna, Lupenice, Polom, Merklovice, Peklo nad Zdobnicí). Pověřená knihovna Rychnov n. Kn. obsluhuje obvod s 19 obecními knihovnami (Bartošovice v Orl. horách, Bělá, Brocná, Černíkovice, České Meziříčí, Hláška, Javornice, Kvasiny, Liberk, Lično, Lukavice, Olešnice v Orlických horách, Orlické Záhoří, Pěčín, Potštejn, Skuhrov nad Bělou, Slatina nad Zdobicí, Solnice, Třebešov). Součástí Městské knihovny v Rychnově n. Kn. jsou dvě pobočky – Lipovka a Roveň. Všechny knihovny jsou evidovány v registru knihoven na Ministerstvu kultury ČR.

Pracovníci zajišťující regionální služby

V Městské knihovně Rychnov nad Kněžnou jsou zřízeny: jeden celý úvazek, úvazek 0,625 a úvazek 0,375, (od září 2017 po uvolnění finančních prostředků) financované z regionálních funkcí. Po dohodě mezi pověřenou knihovnou v Rychnově n. Kn. a Městskou knihovnou v Dobrušce (jednání se starostou) jedna pracovnice zajišťuje výkon regionálních funkcí na detašovaném pracovišti v Dobrušce a dle potřeby dojíždí i do Městské knihovny v Rychnově nad Kněžnou. Dohoda mezi oběma knihovnami je formou objednávky, jejímž podkladem je pracovní smlouva, platový výměr a náplň práce.

Ve střediskových knihovnách Opočno a Vamberk funguje systém objednávek regionálních služeb. Městská knihovna Rychnov n. Kn. objednává u obou střediskových knihoven konkrétní vybrané regionální služby uvedené v objednávce. Městský úřad jako provozovatel městské knihovny vystaví faktury na základě čtvrtletních podkladů pro fakturaci o provedených službách, kterou zpracoval vedoucí městské knihovny.

Hodnocení jednotlivých regionálních funkcí dle standardů

1. Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy

Konzultační a poradenská činnost je prováděna při návštěvách neprofesionálních knihovníků buď přímo na pracovištích profesionálních knihoven, nebo naopak návštěvou pracovníka profes. knihovny v obecních knihovnách dle možností. V roce 2017 bylo poskytnuto 234 konzultací a vykonáno 54 metodických návštěv. Ke konzultacím je kromě jiného využíván i e-mail; předmětem byly nejen konzultace, ale také různé informace a pozvánky na akce pořádané knihovnami. Knihovníkům jsou poskytovány aktuální informace z oblasti knihovnických a informačních služeb a je jim poskytována praktická pomoc při řešení nejrůznějších odborných problémů v souvislosti s jejich knihovnou. Pomocníkem v této oblasti je i knihovnicko-informační zpravodaj U nás, který vydává Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové za spolupráce ostatních knihoven v kraji. Zpravodaj je výborným pomocníkem nejen pro malé knihovny, které zde najdou spousty rad a návodů právě z oblasti knihovnictví. Knihovnám jsou pravidelně rozesílány plakáty výstav a akcí pořádaných dobrušskou a rychnovskou knihovnou, ale i dalšími knihovnami okresu.

2. Plány, rozbor, statistika knihovnických činností

Statistika za oblast Rychnov n. Kn. – Dobruška je centrálně zpracována Městskou knihovnou v Rychnově n. Kn. Knihovna obesílá všechny knihovny oblasti dopisem se žádostí o zpracování ročního výkazu dané knihovny. U profesionálních knihoven je kromě ročního

statistického výkazu požadován i komentář ke statistice za daný rok, dále výkaz výkonu RF s komentářem. Některé aktivní obecní knihovny s ročním statistickým výkazem posílají i komentář (obecní knihovna Mokré). Všechny statistické výkazy jsou v Rychnově n. Kn. centrálně zpracovány, sebraná data všech základních knihoven jsou zkontrolována, uložena a sumarizována a následně jsou odeslána do SVK Hradec Králové k dalšímu zpracování – sumarizaci a vyhodnocení. Stejně je zpracován i komentář k roční statistice. Jako podklad k sepsání tohoto komentáře slouží komentáře jednotlivých profesionálních, případně obecních knihoven.

3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

I v roce 2017 byla snaha zajistit vzdělávání knihovníků a jejich informovanost o aktuálním vývoji knihovnictví. V roce 2017 proběhly 2 porady (25. 4. a 10. 10.) pro pracovníky neprofesionálních knihoven. Na program porad bylo financování RF, spolupráce na kulturních akcích, změny v zajišťování služeb a výměna zkušeností formou diskuse. Součástí porady 25. 4. bylo vzdělávání na téma „Jak více zviditelnit knihovnu“ (2 hodiny). Současně proběhlo zaškolení 3 nových knihovnic – Bílý Újezd, Kamenice a Ohnišov. Součástí porady z 10. října bylo proškolení ke statistice „Vyplňování statistických výkazů v praxi“ (2 hodiny). Profesionální knihovny stále nabízejí možnost individuálního školení knihovníkům základních knihoven, které se snaží přizpůsobit potřebám i dopravní dostupnosti jednotlivých regionů. Informační gramotnost je na dobré úrovni a odvíjí se i od individuálních znalostí a schopností pracovníků malých knihoven. Mění se ale věková struktura dobrovolných knihovníků v neprofesionálních knihovnách: mladší a pracovníčně vytížení knihovníci zvládají základní obsluhu počítačů v knihovnách a nemají čas a zájem absolvovat různá školení. Všichni pracovníci obecních knihoven jsou průběžně proškolení a zvládají práci s počítačem a internetem.

4. Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce

Zajištění kvalitních, aktuálních a odborně zpracovaných knihovních fondů, které jsou pak dále efektivně využity v obsluhovaných knihovnách oblasti, je jednou z hlavních regionálních funkcí. Nově zakoupené tituly (z prostředků krajské dotace RF a z prostředků obcí na základě dotačních smluv) jsou profesionálními knihovny v Dobrušce, Opočně a Vamberku odvezeny do pověřené knihovny v Rychnově n. Kn., která tituly centrálně zkatalogizuje a odveze zpět příslušným profesionálním knihovnám (Dobruška, Opočno). Vamberecká knihovna si knihy dováží a odváží sama. Tyto knihovny mají tituly odborně zpracovány, převedeny do svých databází (LANius, Clavius) a tak připraveny k následnému využití – tvorbě a distribuci výměnných souborů pro obecní knihovny. Výpůjčky výměnných souborů jsou realizovány prostřednictvím knihovního systému Clavius, modul Výměnné soubory (Dobruška, Opočno, Vamberk, Rychnov n. Kn.). Modul Výměnné soubory umožňuje rychlejší práci při tvorbě výměnných souborů pro obecní knihovny.

V roce 2017 bylo obsluženo celkem 54 knihoven. Bylo vyexpedováno 247 výměnných souborů se 14 834 svazky. Z celkového počtu svazků ve výměnných souborech představuje 7 709 svazků prvovýpůjčky (130 souborů) a 7 125 svazků tvoří prolongace.

5. Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Důležitou součástí regionální funkcí je pomoc při aktualizaci a revizi knihovních fondů v obsluhovaných knihovnách = pomoc při fyzické revizi, obsahové prověrce knihovního fondu, dohledávkách, opravách, aktualizaci knihovního katalogu, dále zpracování protokolů o výsledku revize. Aktualizace fondů profesionálních knihoven je průběžná, aktualizace fondů obecních knihoven je většinou součástí probíhající revize.

V roce 2017 byla dokončena revize v Solnici (Rychnov n. Kn.). Dále byla provedena revize v Obecní knihovně Lhoty u Potštejna (Vamberk). Byla zahájena revize v Obecní knihovně Přepychy (Opočno) a v Ohnišově (Dobruška). Celkem bylo zrevidováno 3 480 svazků.

6. Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

Provozovatelé poskytují příspěvky na nákup výměnných fondů, viz odstavec 3.4.

7. Servis automatizovaného knihovního systému

Servis automatizovaného knihovního systému pro výkon regionálních funkcí zajišťuje firma EŠKOM prostřednictvím pověřené knihovny v Rychnově n. Kn. Firma zajišťuje dle požadavků servisní služby automatizovaného knihovního systému LANius a Clavius hlavně v částech, které jsou využívány k plnění regionálních funkcí (katalogizace, revize knihovních fondů a automatizované agendy výměnných souborů). Knihovny, které mají automatizovaný knihovní systém Clavius: Javornice, Skuhrov nad Bělou a Mokré. Knihovny Podbřezí, Bílý Újezd, Kvasiny, Bačetín, Janov a Val jsou součástí regionálního knihovního systému REKS.

Úkoly vyplývající ze smluv o přenesení regionálních funkcí, stanovené krajskou knihovnou pro pověřené knihovny v roce 2017

- Pověřená knihovna i nadále získávala finance na nákup výměnných fondů formou dotací nebo darů od zřizovatelů obsluhovaných knihoven, zajistila uzavření smluv pro rok 2018 (celkem 31) a vyúčtovala dotace za rok 2017 dle platných předpisů.
- Společně s krajskou knihovnou a ostatními pověřenými knihovnami realizovala úkoly stanovené v Koncepti rozvoje veřejných knihoven Královéhradeckého kraje na léta 2014–2018 s výhledem do roku 2020, včetně regionálních propagačních kampaní.
- Na webové stránce v oddíle Pro knihovny prezentuje informace a potřebné materiály pro knihovny a jejich provozovatele na území své působnosti.
- Pověřená knihovna sleduje a doporučuje plnění standardu VKIS v knihovnách své působnosti.
- Revize výměnných fondů je plánována v letech 2018–2020.
- Knihovna spolupracuje s komisí soutěže Vesnice roku a dle požadavků poskytuje informace o knihovnách přihlášených do soutěže, aktivně nabízí přihlášeným knihovnám metodickou a praktickou pomoc při přípravě na soutěž. V roce 2017 získala obec Přepychy ocenění Vesnice roku Královéhradeckého kraje.

Úkoly pro rok 2017 stanovené krajskou knihovnou

- Knihovna zabezpečuje aktualizaci a doplnění Celostátního adresáře knihoven za

obsluhovanou oblast Rychnov n. Kn. – Dobruška.

- Knihovna spolupracuje na podkladech pro udělení titulu knihovnice/knihovník roku, za oblast Rychnov n. Kn. – Dobruška. V roce 2017 nebyla nominace udělena.
- Knihovna spolupracuje s krajskou knihovnou při zavádění pravidel RDA do katalogizace.
- Knihovna průběžně analyzuje výměnný fond z hlediska parametrů metodického pokynu Min. kultury pro vymezení standardu doplňování a aktualizace knihovního fondu Standard pro dobrý fond; informace pro ostatní knihovny regionu byla poskytnuta na poradě 10. 10. 2017.
- Knihovna seznamuje s novinkami v oboru – porady 25. 4. 2017 a 10. 10. 2017.

Komentář k finančnímu zajištění regionálních funkcí

Položka Spotřeba materiálu zahrnuje nákup nových knih do výměnných fondů. Tímto nákupem stále dochází k ožívování a zaktualizování stávajících výměnných fondů. Kvalitní, aktuální a odborně zpracovaný výměnný fond je dále efektivně využit v knihovnách obcí formou souborů. Dále položka zahrnuje nákup papírenského zboží (fólie na obalení knih, etikety apod.). Položka Cestovné v sobě zahrnuje úhradu výdajů za cestovné spojené s výkonem RF – konkrétně úhrada cest při výběru a nákupu knih do výměnných fondů a úhrada cest na školení a porady pracovníků zajišťujících výkon RF.

Položka Ostatní služby zahrnuje finanční prostředky na nákup pohonných hmot pro dopravu v rámci RF (nákupy knih do VF, revize, metodické návštěvy, rozvoz souborů). Servis výpočetní techniky se týká servisu knihovního systému Clavius REKS (oprava dat, kontroly serveru, update). Dále jsou zahrnuty aktualizace updatu (nové verze) pro moduly Clavius (www katalog, výměnné soubory, revize knihovního fondů v souvislosti s využíváním REKSu). Nákup knihovnických služeb slouží k zajištění vybraných regionálních funkcí formou objednávky knihovnických služeb u 2 profesionálních knihoven se střediskovou funkcí (Opočno a Vamberk) okresu Rychnov n. Kn. Není zde zahrnuta Městská knihovna v Dobrušce, kde vybrané regionální funkce přímo zajišťuje pracovníci na 1 úvazek, jejichž finanční prostředky jsou hrazeny ze mzdových nákladů.

Položky Mzdové náklady a Zákoně sociální pojištění zahrnují platy zaměstnanců zajišťujících výkon regionálních funkcí pro obvod Rychnov n. Kn., Dobruška (1 úvazek – metodička neprofesionálních knihoven oblasti RK, 0,625 úvazku – pracovníci pro správu výměnných souborů, katalogizace, 0,375 úvazku – pracovník zajišťující pomocné knihovnické práce). Položka Sociální náklady (zákoně a jiné s. n.) zahrnuje stravné zaměstnanců zajišťujících výkon regionálních funkcí.

Závěr

Regionální funkce představují pro neprofesionální knihovnu jistotu v přísunu nových knih a dostupnosti povinné četby. Knihovny mají zajištěnou potřebnou oporu a poradenskou činnost. Střediskový systém je pro ně zárukou, že si pro výměnný soubor pojedou do svého střediska, které je pro ně dostupné, a přátelsky si vymění informace. Profesionální knihovny nevidím jako příjemce služeb, ale jako rovnocenného spolupracujícího partnera. Zájem o regionální funkce ze strany speciálních knihoven jsme nezaznamenali. V naší oblasti se zakládá výkon RF na spolupráci a dobrovolnosti; knihovny v obcích pracují v rozdílných podmínkách, zřizovatelé

k nim přistupují každý po svém. Naše metodika je doporučující, není direktivně nařizující a nelze její plnění vymáhat a neplnění postihovat. Měli bychom knihovny inspirovat a doporučovat jim nové postupy a metody, ale vlastní realizace vždy záleží na možnostech obce-zřizovatele.

Zprávu za oblast Rychnov nad Kněžnou sestavila: N. Kaločová
Dne: 18. ledna 2018

Pověřená knihovna pro okres Trutnov: **Městská knihovna s regionálními funkcemi v Trutnově**

Sít' obsluhovaných knihoven:

1 knihovna pověřená výkonem RF (MěK Trutnov)
8 knihoven s profesionálním knihovníkem (Dvůr Králové nad Labem, Hostinné, Rtyně v Podkrkonoší, Svoboda nad Úpou, Špindlerův Mlýn, Úpice, Vrchlabí a Žacléř),
41 knihoven s neprofesionálním pracovníkem,
1 pobočka v ObK Nemojov,
4 odborné evidované knihovny (Podkrkonošské muzeum v Trutnově, ZŠ Komenského v Trutnově, Školní informační centrum při Vyšší odborné škole zdravotnické a střední zdravotnické škole, školní knihovna ZŠ v Bílé Třemešné.

Pracovníci zajišťující regionální služby: úvazek 1,00 – metodička, úvazek 0,05 – ředitelka, úvazek 0,40 – pracovnice akvizice, úvazek 0,1 – pracovnice ochrany a údržby knihovního fondu, úvazek 0,1 – pracovnice oddělení pro dospělé čtenáře, úvazek 0,05 – účetní.

Hodnocení jednotlivých regionálních funkcí dle standardů

1. Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy

Během roku bylo obsluženo 50 knihoven okresu. Metodických návštěv se uskutečnilo 54 a poskytnutých konzultací bylo 294. Konzultace se týkaly vyplňování žádostí o granty, ekonomiky, katalogizace, přechodu knihoven na MARC21, pravidel RDA, akvizice pro základní knihovny, dále poradenství ohledně využití souboru národních autorit a záznamů v Souborném katalogu ČR. Malým knihovnám je poskytována pomoc s aktualizací webových stránek. Knihovnám okresu byly připomenuty standardy – průzkum spokojenosti uživatelů (lze využít připravený bezplatný dotazník na stránkách www.survio.cz), standard pro dobrý fond (je nutné aktualizovat fondy knihoven).

2. Plány, rozbor, statistika knihovnických činností

Bylo zpracováno 56 statistických výkazů za rok 2016 (1 MěK Trutnov, 8 profesionálních knihoven, 41 neprofesionálních knihoven, 3 pobočky a 3 sumáře). Do benchmarkingu je zapojeno 6 knihoven. Ve všech knihovnách je průběžně aktualizován knihovní fond. Na poradách jsou pracovnice knihoven seznamovány s výsledky a přepočtenými ukazateli statistického zjišťování. Malé knihovny jsou průběžně připravovány na nový standard pro dobrý fond (aktualizace a vyřazování zastaralých knih).

3. Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Porada pro knihovny okresu byla uskutečněna dne 13. března. Hlavním tématem byly výsledky roční statistiky a připomenuta byla i povinnost aktualizovat CADR (Centrální adresář knihoven). Druhá porada byla 19. prosince 2017. Přítomné byly informovány o vznikající příručce týkající se zaváděné směrnice na ochranu osobních údajů (GDPR). V roce 2017 proběhla v naší knihovně tato školení:

- 13. 3. 2017 – školení k webovému informačnímu systému Tritius, kterého se zúčastnilo 15 knihovnic z profesionálních, neprofesionálních i odborných knihoven,
- 16. 5. 2017 – školení k RDA – 16 knihovnic,
- 3. 10. 2017 – školení k facebooku – 10 knihovnic.

4. Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce

V letošním roce bylo poskytnuto 187 souborů s počtem 29 458 k. j. Celkový počet souborů včetně prolongací byl 686 s počtem 41 163 k. j.

5. Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Podle plánu byly provedeny revize v těchto knihovnách:

Borovnice 1 485 k. j., Doubravice 682 k. j., Horní Maršov 1 793 k. j., Malé Svatoňovice 4 533 k. j., Mladé Buky 6 320 k. j., Janské Lázně 5 800 k. j. Ve všech revidovaných knihovnách byla zároveň provedena aktualizace knihovního fondu.

Na vyžádání knihovníků byla provedena aktualizace knihovního fondu v těchto knihovnách: Dolní Kalná, Kocbeře, Prosečné. Metodička a ředitelka byly účastny zahájení revize knihovního fondu v knihovně Rtyně v Podkrkonoší (zapůjčen revizní scanner, nastavení programu revize).

6. Nákup, zpracování a distribuce knihovního fondu z prostředků provozovatele

Pro 31 „reksových“ knihoven bylo zpracováno 897 katalogizačních záznamů.

7. Servis automatizovaného knihovního systému

Servis poskytujeme všem knihovnám okresu, které používají knihovnický systém REKS a Clavius. Pro rok 2018 se připravuje zapojení knihovny v Janských Lázních do regionálního systému (doposud používá pro svoji činnost knihovní systém Clavius). Před koncem roku podala knihovna Trutnov žádost o grant VISK 3 – přechod na knihovnický systém Tritius (přechod by se týkal všech „reksových“ knihoven, zároveň by byly vyřešeny i jejich online katalogy, které by pracovaly pod https).

Úkoly vyplývající ze smluv o přenesení regionálních funkcí, stanovené krajskou knihovnou pro pověřené knihovny v roce 2017

A) Úkoly trvalé

1. Systém podpory RF formou dotací a darů od zřizovatelů obsluhovaných knihoven

Finanční příspěvky na nákup knih do výměnných souborů od zřizovatelů knihoven se daří získávat.

- 2. Zapojení knihoven do regionální propagační kampaně (Digitalizace v knihovnách)**
Vzhledem k tomu, že se část fondu, kde by se dalo uvažovat o digitalizaci, kryje s fondem SVK HK, není nutné tyto knihy digitalizovat. Na webových stránkách knihovny www.mktrutnov.cz je v oddíle Služby aktivní odkaz na Českou digitální knihovnu.
- 3. Weby knihoven (budování webu Pro knihovny, pomoc při práci s weby obsluhovaných knihoven)**
Na přání knihovníků je realizována průběžná aktualizace jejich webových stránek. Web Informace pro knihovny je dle potřeby aktualizován.
- 4. Průzkumy spokojenosti uživatelů**
Během měsíce listopadu měli návštěvníci a uživatelé knihovny v Trutnově možnost zúčastnit se průzkumu spokojenosti uživatelů. Vyplněno bylo 62 dotazníků (elektronicky i v papírové podobě).
- 5. Revize a aktualizace výměnného fondu**
Revize výměnného fondu byla v roce 2014, další je plánována na rok 2019. Aktualizace je průběžná.
- 6. Soutěž Vesnice roku**
Z našeho okresu se této soutěže se zúčastnily obce Velký Vřešťov a Vilantice.

B) Úkoly pro rok 2017

- 1. Aktualizace záznamů v Centrálním adresáři knihoven**
Data vložená do Centrálního adresáře knihoven byla aktualizována v březnu 2017. V průběhu roku jsou aktualizovány záznamy knihoven, kde došlo ke změnám.
- 2. Oceňování knihoven a knihovníků**
Za trutnovský region nebyl nominován žádný pracovník knihovny.
- 3. Katalogizační pravidla RDA (v profesionálních knihovnách)**
16. května bylo uskutečněno školení katalogizátorek městských a odborných knihoven (školní knihovna a knihovna KRNAPu).
- 4. Aktualizace knihovních fondů (Standard pro dobrý fond)**
Ve všech knihovnách se uskutečňuje průběžná aktualizace fondů (např. velká aktualizace proběhla v knihovně Prosečné).
- 5. Informace o celostátních koncepcích a Centrálním portálu knihoven**
Všem knihovnám jsou okamžitě po obdržení preposílány všechny aktuality a informace.
- 6. Účast v průzkumu věkové, vzdělanostní a mzdové struktury**
Většina knihoven se tohoto průzkumu zúčastnila.

Finanční zajištění regionálních funkcí

	Rozpočtováno	Čerpáno
Spotřeba materiálu	476	499,8
Z toho nákup KF	461	459,5
Spotřeba energie	50	42,2
Cestovné	12	12,0
Ostatní služby	5	8,0
Mzdové náklady	565	505,8

Výroční zpráva 2017

Soc. a zdravotní pojištění	226	198,4
Celkem	1 334	1 266,2

Obdržená částka 68 tis. Kč byla určena na mzdové výdaje. Vzhledem k nemocnosti a k nízkému počtu pracovníků pro regionální činnost nebylo možné tuto částku vyčerpat, a to ani přes navýšení tarifů v průběhu roku. Finanční prostředky vynakládáme rovnoměrně a vzhledem k tomu, že tuto částku jsme obdrželi až v prosinci, nebylo možné ji použít na jiné výdaje ani v rámci 10% tolerance v jednotlivých rozpočtovaných položkách.

Nevyčerpaná částka byla vrácena prostřednictvím zřizovatele na účet KÚ Královéhradeckého kraje.

Závěr

Informace o knihovních fondech jsou prostřednictvím online katalogů a katalogů výměnných souborů dostupné jednotlivým knihovnám v regionu. Doplněvány a aktualizovány jsou webové stránky. Výměnné fondy podstatně napomáhají knihovnám rozšiřovat nabídku výpůjčních služeb občanům. Významná je tato pomoc zejména v obcích, které nenakupují žádný knihovní fond. Obsluhované knihovny využívají nabídku vzdělávacích akcí pořádaných Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové, která je krajským centrem mimoškolního vzdělávání knihovníků.

Vzdělávací akce pořádají pro knihovny svého regionu také pověřené knihovny. Cenná je i výměna zkušeností, která napomáhá zkvalitňování práce a je zdrojem inovací zaběhnutých činností. V centru pozornosti zůstává i nadále vzdělávání neprofesionálních knihovníků, zejména hledání cest ke zlepšení jejich účasti na poradách a vzdělávacích akcích.

Regionální funkce ve svém důsledku napomáhají zkvalitňovat odbornou činnost knihoven a tím rozšiřovat jejich působnost v úloze místních informačních a komunitních center. Výkon regionálních funkcí podpořený dotačním programem Královéhradeckého kraje je knihovnami stále obecně hodnocen jako velmi pozitivní, a to na základě jak kladných hodnocení samotných knihoven, tak jejich zřizovatelů, kteří jednotlivé regionální služby využívají.

Zprávu za oblast Trutnov sestavila: Blanka Maňhalová

Dne: 19. 01. 2018

Veřejné knihovny Královéhradeckého kraje

Statistické výkazy výkonů a financování regionálních funkcí za rok 2017

0	Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí	Rok 2017
1	Kraj Královéhradecký	krajský sumář
2	Název knihovny (v krajském sumáři počet PK)	6
3	Počet pracovníků zajišťujících regionální funkce	15,287
4	Počet obsluhovaných knihoven	391
5	Poradenská a konzultační činnost	
6	počet obslužených knihoven	361
7	počet poskytnutých konzultací	1 620
8	počet metodických návštěv	736
9	Statistika knihovnických činností Kult (MK) 12 - 01	
10	počet obslužených knihoven	371
11	počet zpracovaných statistických výkazů	388
12	Vzdělávání knihovníků, semináře	
13	počet obslužených knihoven	216
14	počet všech vzdělávacích akcí	85
15	z toho (z ř. 14): počet akcí v rámci RF	44
16	počet všech účastníků	994
17	z toho (z ř. 16): počet účastníků akcí v rámci RF	598
18	počet všech vyučovacích hodin	242
19	z toho (z ř. 18): počet vyučovacích hodin v rámci RF	136
20	Porady	
21	počet obslužených knihoven	150
22	počet akcí	35
23	počet účastníků	368
24	Pomoc při revizi a aktualizaci KF	
25	počet obslužených knihoven	68
26	počet revidovaných knihovních jednotek	76 182
27	počet revidovaných knihoven	56
28	Nákup KF z prostředků provozovatelů (obcí) do vlastních KF	
29	počet obslužených knihoven	0
30	počet nakoupených knihovních jednotek	0
31	Zpracování KF z prostředků provozovatelů (obcí) vlastních KF	
32	počet obslužených knihoven	56
33	počet zpracovaných knihovních jednotek	1 724
34	Výměnný fond (v knihovních jednotkách)	
35	stav výměnného fondu k 31.12. 2017	361 239
36	roční přírůstek VF	16 103
37	roční úbytek výměnného fondu	7 915
38	z ř. 36 zakoupeno z finančních prostředků kraje na regionální funkce	8 487
39	z ř. 36 zakoupeno z finančních prostředků obce	7 450
40	z ř. 36 z zakoupeno z finančních prostředků dalších zdrojů	166
41	Cirkulace VF	
42	počet obslužených knihoven	311
43	počet expedovaných souborů	1 107
44	počet svazků v souborech	72 709
45	Servis automatizovaného knihovního systému	
46	počet knihoven, pro které pověřená knihovna zajišťuje podporu automatizovaného systému	149
47	počet akcí, zásahů	133
48	Doprava v rámci výkonu RF	
49	počet obslužených knihoven	245
50	počet ujetých km	11 724

Výroční zpráva 2017

Výkaz financování regionálních funkcí knihoven (pouze z finančních prostředků kraje)		Rok 2017
51	Kraj	Královéhradecký
52	Název knihovny	sumář krajský
53	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	1 973 036,59
54	z toho: nákup knihovního fondu	1 745 936,00
55	Spotřeba energie (číslo účtu 502)	134 595,38
56	Opravy a udržování (číslo účtu 511)	0,00
57	Cestovné (číslo účtu 512)	41 246,20
58	Ostatní služby (číslo účtu 518)	858 845,46
59	z toho: doprava	26 849,95
60	z toho: servis AKS	125 764,00
61	z toho: nákup licence na el. zdroje	15 438,00
62	z toho: nákup knihovnických služeb	595 485,67
63	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	3 535 695,00
64	z toho: platy zaměstnanců	3 487 717,00
65	z toho: ostatní osobní náklady	47 978,00
66	Zákonné sociální pojištění (číslo účtu 524)	1 198 958,00
67	Sociální náklady (zákonné a jiné s. n.) (číslo účtu 527 a 528)	111 407,47
68	Jiné ostatní náklady (číslo účtu 549)	24 081,00
69	Ostatní provozní náklady (neuveďeny v ř. 53, 55–58, 63, 66–68)	5 381,78
70	Provozní náklady celkem (součet ř. 53, 55–58, 63, 66–69)	7 883 246,88
71	Investiční náklady	0,00
72	Náklady celkem (z krajské dotace) (součet ř. 70 a 71)	7 883 246,88
73		
74	Přidělená dotace (krajská)	7 951 000,00
75	Vráceno	67 753,12
76		
77		
78		
79		
Financování regionálních funkcí z jiných zdrojů (vlastní prostředky knihovny, obce, další zdroje, sponzorské dary)		
80	prospěšnosti knihovny, obce, další zdroje, sponzorské dary)	
81	Náklady za rok	
82	Spotřeba materiálu (číslo účtu 501)	14 389,85
83	z toho: na nákup knihovního fondu	0,00
84	Mzdové náklady (číslo účtu 521)	814 464,00
85	z toho: platy zaměstnanců	781 263,00
86	z toho: ostatní osobní náklady	25 950,00
87	Zákonné sociální a zdravotní pojištění (číslo účtu 524)	265 629,00
88	Ostatní provozní náklady (neuveďeny v ř. 82, 84, 87)	188 033,40
89	Provozní náklady celkem (součet ř. 82, 84, 87, 88)	1 281 926,40
90	Investiční náklady	0,00
91	Náklady celkem (součet ř. 89 + 90)	1 282 516,25
92	Finanční prostředky obcí na fond knihoven a jeho zpracování*	
93	Na nákup (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostř. obcí)	137 097,00
94	Na zpracování (stálého) knihovního fondu pro knihovny (z prostř. obcí)	0,00

Výroční zpráva 2017

Další finanční podpora knihoven z krajského rozpočtu		Rok 2017
95	(mimo prostředky určené na RF)**	
	Celkové částky, které knihovny získaly v roce 2017	
96	Z krajských grantových programů určených nejen knihovnám	0,00
97	Z krajských grantových programů určených výhradně knihovnám	0,00
98	Podíl obcí na nákupu výměnného fondu ***	
99	Počet obcí přispívajících na nákup výměnného fondu	238
100	Částka poskytnutá na výměnný fond (za přispívající obce celkem)	1 386 118,00

*Řádek 93 a 94 vyplňují jen ty PK a KK, v jejichž obvodě obce přispívají na nákup KF pro své knihovny (viz činnost v ř. 28 a ř. 31)

Řádky 96 a 97 vyplňují ty knihovny, které získaly v rámci krajských grantových programů dotace na rozvoj a činnost mimo program RF: v ř. 96 jsou uvedeny dotace z **jakéhokoliv krajského grantového programu, kt. knihovna získala v řádku 97 jsou uvedeny dotace z krajského grantového programu, kt. knihovna získala a který byl krajem vyhlášen **výhradně** na podporu knihoven a není součástí financí na RF.

***Řádky 99 a 100 vyplňují ty PK a KK, v jejichž obvodě přispívají obce i na nákup do výměnného fondu (viz. výměnné fondy v ř. 39)

0	Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí	Rok 2017		Formulář výkazu schválený NK Praha								
1	Kraj	Královéhradecký	Krajská knihovna	Sumář bez krajské	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Kostelec nad Orlicí	Rychnov nad Kněžnou	Trutnov		
2	Název knihovny (v krajském sumáři počet PK)	sumář krajský										
3	Počet pracovníků zajišťujících regionální funkce	15,287	2,437	12,850	2,800	2,600	2,750	1,000	2,000	1,700		
4	Počet obsluhovaných knihoven	391	6	385	96	77	81	27	54	50		
5	Poradenská a konzultační činnost											
6	počet obslužených knihoven	361	9	352	96	72	61	24	49	50		
7	počet poskytnutých konzultací	1 620	26	1 594	431	459	83	93	234	294		
8	počet metodických návštěv	736	4	732	247	107	249	21	54	54		
9	Statistika knihovnických činností Kult (MK) 12 - 01											
10	počet obslužených knihoven	371	6	365	93	73	69	27	53	50		
11	počet zpracovaných statistických výkazů	388	7	381	96	77	71	31	53	53		
12	Vzdělávání knihovníků, semináře											
13	počet obslužených knihoven	216	53	163	29	34	18	0	42	40		
14	počet všech vzdělávacích akcí	85	28	57	5	41	6	0	2	3		
15	z toho (z ř. 14): počet akcí v rámci RF	44	17	27	5	11	6	0	2	3		
16	počet všech účastníků	994	331	663	57	475	48	0	42	41		
17	z toho (z ř. 16): počet účastníků akcí v rámci RF	598	269	329	57	141	48	0	42	41		
18	počet všech vyučovacích hodin	242	114	128	12	85	18	0	4	9		
19	z toho (z ř. 18): počet vyučovacích hodin v rámci RF	136	70	66	12	23	18	0	4	9		
20	Porady											
21	počet obslužených knihoven	150	13	137	8	12	51	10	42	14		
22	počet akcí	35	8	27	6	4	11	2	2	2		
23	počet účastníků	368	80	288	64	40	118	10	42	14		
24	Pomoc při revizi a aktualizaci KF											
25	počet obslužených knihoven	68	0	68	17	23	14	6	2	6		
26	počet revidovaných knihovnických jednotek	76 182	0	76 182	32 187	7 375	7 571	4 956	3 480	20 613		
27	počet revidovaných knihoven	56	0	56	16	18	11	3	2	6		
28	Nákup KF z prostředků provozovatelů (obcí) do vlastních KF											
29	počet obslužených knihoven	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
30	počet nakoupených knihovnických jednotek	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
31	Zpracování KF z prostředků provozovatelů (obcí) vlastních KF											
32	počet obslužených knihoven	56	0	56	0	15	0	10	0	31		
33	počet zpracovaných knihovnických jednotek	1 724	0	1 724	0	161	0	666	0	897		
34	Výměnný fond (v knihovnických jednotkách)											
35	stav výměnného fondu k 31.12. 2017	361 239	0	361 239	102 320	44 569	85 253	20 265	55 284	53 548		
36	roční přírůstek VF	16 103	0	16 103	3 500	2 469	3 961	677	2 512	2 984		
37	roční úbytek výměnného fondu	7 915	0	7 915	1 720	1 325	1 141	332	1 943	1 454		
38	z ř. 36 zakoupeno z finančních prostředků kraje na regionální funkce	8 487	0	8 487	1 201	613	1 914	677	1 833	2 249		
39	z ř. 36 zakoupeno z finančních prostředků obce	7 450	0	7 450	2 299	1 856	1 892	0	668	735		
40	z ř. 36 z zakoupeno z finančních prostředků dalších zdrojů	166	0	166	0	0	155	0	11			
41	Cirkulace VF											
42	počet obslužených knihoven	311	0	311	86	62	59	18	54	32		
43	počet expedovaných souborů	1 107	0	1 107	411	157	183	39	130	187		
44	počet svazků v souborech	72 709	0	72 709	24 609	14 679	11 097	2 910	7 709	11 705		
45	Servis automatizovaného knihovního systému											
46	počet knihoven, pro které pověřená knihovna zajišťuje podporu automatizovaného systému	149	0	149	31	50	4	0	13	51		
47	počet akcí, zásahů	133	0	133	28	52	9	0	6	38		
48	Doprava v rámci výkonu RF											
49	počet obslužených knihoven	245	0	245	91	55	62	2	35	0		
50	počet ujetých km	11 724	0	11 724	3 296	2 433	4 345	150	1 500	0		

Výroční zpráva 2017

95	Další finanční podpora knihoven z krajského rozpočtu (mimo prostředky určené na RF)**	sumář krajský	Krajská knihovna	Sumář bez krajské	Hradec Králové	Jičín	Náchod	Kostelec nad Orlicí	Rychnov nad Kněžnou	Trutnov
		Rok 2017								
	Celkové částky, které knihovny získaly v roce 2017									
96	Z krajských grantových programů určených nejen knihovnám	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
97	Z krajských grantových programů určených výhradně knihovnám	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
98	Podíl obcí na nákupu výměnného fondu ***									
99	Počet obcí přispívajících na nákup výměnného fondu	238	0	238	63	55	51	1	31	37
100	Částka poskytnutá na výměnný fond (za přispívající obce celkem)	1 386 118,00	0,00	1 386 118,00	429 500,00	364 100,00	339 002,00	1 000,00	116 616,00	135 900,00

Název	Výroční zpráva o výkonu regionálních funkcí v knihovnách Královéhradeckého kraje v roce 2017
Zpracoval	Ředitelky a metodičky krajské knihovny a pověřených knihoven
Redakční úprava	Bc. Eva Semrádová
Jazyková korektura	PhDr. Božena Klabalová
Vydavatel	Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové
Rok vydání	2018
Počet stran	47
Dostupné na WWW	www.svkhk.cz